

Projekt: Razvoj organiziranega samostojnega učenja

Poročilo

o delovanju središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002

(od 1. septembra 2001 do 31. avgusta 2002)

(nelektorirano besedilo)

Ljubljana, februar 2003

PROJEKT: Razvoj organiziranega samostojnega učenja

NOSILEC PROJEKTA: Andragoški center Republike Slovenije

FINANCER PROJEKTA: Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport, Sektor za izobraževanje odraslih

AVTORICI: Ema Perme in Jasmina Orešnik

Vsebina

1. Uvod	4
2. Evalvacija delovanja središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002	6
2.1 Vrsta evalvacije	6
2.2 Evalvacijski inštrumentarij	6
2.3 Število izvajalskih ustanov, zajetih v poročilo o delovanju	6
2.4 Namen evalvacije	6
2.5 Širjenje mreže središč za organizirano samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002	7
3. Rezultati	8
3.1 Delujoča središča za samostojno učenje v mreži	8
3.1.1 Seznam delujočih središč, ki so vključena v mrežo, z naslovi ter datumi otvoritev	8
3.1.2 Izvajalske organizacije	9
3.1.3 Razpršenost središč za samostojno učenje po Sloveniji	9
3.1.3.1 Pregled števila središč po posameznih regijah v primerjavi s številom prebivalcev.....	9
3.1.3.2 Slikovna ponazoritev razpršenosti središč za samostojno učenje po Sloveniji	9
3.2 Dejavnost središč za samostojno učenje	11
3.3 Zmogljivost središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002	16
3.3.1 Število programov za samostojno učenje	17
3.3.2 Število učnih mest	17
3.3.3 Odprtost središč za samostojno učenje	17
3.3.4 Velikost prostora za samostojno učenje	17
3.3.5 Dostop do interneta.....	17
3.4 Obseg dejavnosti organiziranega samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002	18
3.4.1 Obseg samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002.....	18
3.4.2 Število udeležencev organiziranega samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002.....	20
3.4.3 Primerjava med povprečnim številom letnih obiskov in ur samostojnega učenja ter primerjava med številom udeležencev organiziranega samostojnega učenja in številom realiziranih ur v šolskem letu 2001/2002	22
3.5 Značilnosti udeležencev organiziranega samostojnega učenja	24
3.5.1 Starostna struktura udeležencev	24
3.5.2 Izobrazbena struktura udeležencev	25
3.5.3 Statusna struktura udeležencev	25
3.5.4 Kje udeleženci organiziranega samostojnega učenja zvedo za možnost učenja v središču za samostojno učenje.....	26
4. Sklepi in ugotovitve	27
5. Priloge	30

1. Uvod

Organizirano samostojno učenje v Sloveniji je v sedmih letih in pol delovanja doživelo velik razvoj in hkrati potrditev, da je bila to nova in kvalitetna pridobitev za spremljanje in razvoj neformalnega učenja.

Vloga središč za samostojno učenje se kaže predvsem:

1. v zagotavljanju možnosti neformalnega izobraževanja na način brezplačnega organiziranega samostojnega učenja čim širšemu krogu ljudi;
2. v širjenju kulture samostojnega učenja in dvigu izobrazbene ravni prebivalstva;
3. v spodbujanju in motiviranju posameznikov k učenju (pridobivanje novih znanj, utrjevanje starih znanj, širjenje pomena vseživljenjskega izobraževanja);
4. v približevanju potrebam odraslih (dostopnost, prosta izbira vsebin in virov, časa in tempa učenja, individualna pomoč strokovno usposobljene osebe);
5. v zagotavljanju ustrezne informiranosti ljudi in ciljnih skupin (letaki, oglasi, ipd.) o možnosti organiziranega samostojnega učenja;
6. v utrjevanju odgovornosti posameznika za napredovanje v lastnem znanju;
7. v zagotavljanju novih, fleksibilnih in v svetu uveljavljenih oblik izobraževanja;
8. v pripravi gradiv in materialov za samostojno učenje in v stalnem bogatenju izobraževalnih programov;
9. v uresničevanju sporočil iz Memoranduma o vseživljenjskem učenju.

Projekt Razvoj organiziranega samostojnega učenja poteka na Andragoškem centru RS (ACS) od leta 1993. Cilj projekta je razvijanje kulture organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji, praktično pa zagotoviti dobre učne pogoje za tiste posameznike, ki se želijo samostojno učiti. V praksi se to kaže kot zagotavljanje čim večjega števila središč za organizirano samostojno učenje, kjer se je mogoče učiti brezplačno, razvoju gradiv za samostojno učenje in zagotavljanju ustrezne svetovalne pomoči. Praksa je tudi pokazala, da organizirano samostojno učenje v obliki središč za samostojno učenje v institucijah, ki izobražujejo, bogati ponudbo njihovega izobraževanja. Dejavnost središč za samostojno učenje se kvalitetno dopolnjuje z izobraževalnim sistemom nasploh, saj se samostojnost udeležencev pri učenju prenaša tudi v druge oblike izobraževanja, poleg tega pa se kaže tudi v odgovornosti posameznikov do učenja in v širjenju kulture učenja. Udeleženci organiziranega samostojnega učenja se kasneje vključujejo tudi v organizirane oblike izobraževanja.

Z uresničevanjem prakse organiziranega samostojnega učenja, ki je za udeležence brezplačno, s središči zagotavljamo tudi pogoje za uresničevanje sporočil iz Memoranduma o vseživljenjskem učenju¹, saj s tem zagotavljamo učenje novih temeljnih spretnosti, ki so v njem opredeljene, torej *splošen in*

¹ Memorandum o vseživljenjskem učenju, Komisija Evropske skupnosti, Lizbona, marec 2000.

nenehen dostop do učenja za pridobitev ali obnavljanje spretnosti, ki so potrebne za nenehno sodelovanje v družbi znanja. Mednje pa spadajo spretnosti, povezane z uporabo informacijske tehnologije ter znanje tujih jezikov. Pridobivanje spretnosti za uporabo informacijske tehnologije, digitalno opismenjevanje in učenje tujih jezikov (poleg številnih drugih vsebin) udeležencem organiziranega samostojnega učenja brezplačno zagotavljajo središča za samostojno učenje. V središčih udeleženci spoznavajo in se učijo, kako se učiti, pri čemer jim pomagajo strokovno usposobljeni mentorji. S središči pa hkrati *uvajamo pa tudi t .i. inovacije v poučevanju in učenju, saj hkrati razvijamo tudi učinkovite metode učenja ter pogoje in okoliščin za nenehno učenje vse življenje.*

Tretje ključno sporočilo Memoranduma poudarja pomen zagotavljanja možnosti, da posamezniki postanejo aktivni učenci. Z organiziranim samostojnim učenjem je udeležencem zagotavljamo aktivnost in izkoriščanjem pomujenih možnosti, ki jim jih ponuja moderna informacijska tehnologija, s katero razpolagajo središča. V središčih je učenje organizirano tako, da se prilagaja učnim potrebam in zahtevam širokega kroga ljudi (sami določajo čas, vsebine in načine učenja ter tempo svojega učenja). Tudi učno okolje v središčih je udeležencem prilagojeno glede na njihove potrebe. Pomembna prednost organiziranega samostojnega učenja so mentorji, ki udeležencem individualno pomagajo in jih pri učenju podpirajo oz. motivirajo.

Organizirano samostojno učenje je namenjeno predvsem vsem odraslim, ki:

- a) so fizično ali časovno omejeni, da bi se vključevali v običajne oblike izobraževanja;
- b) jim način izobraževanja v središčih za samostojno učenje bolj ustreza kot način v običajnih oblikah izobraževanja (prilagajanje individualnim potrebam posameznikov - izbira vsebin, hitrosti in ritma učenja, izbira časa učenja, poglobljanje v vsebine);
- c) imajo denarne omejitve (učenje v središčih je brezplačno).

V tem poročilu smo zajeli podatke, ki pojasnjujejo konkretno delovanje, in zajeli kazalce, ki kažejo opravljanje neposredne dejavnosti organiziranega samostojnega učenja. Pri tem je pomembno zapisati, da smo podatke zbirali v pisni obliki, saj zaenkrat še ni na voljo enotnega elektronskega zbiranja podatkov o udeležencih, uporabi programov in beleženju evidenc o opravljenih učnih urah organiziranega samostojnega učenja ipd... Prav iz tega razloga smo se omejili predvsem na podatke, ki kažejo na uspešnost opravljanja dejavnosti in zagotavljanja možnosti samostojnega učenja za udeležence. Izpustili pa smo podrobnejše podatke o ustanovah ter o kadrih, ki delajo v središčih, saj so bili le-ti zbrani in je bila zanje podana analiza v preteklih letih v širših evalvacijskih poročilih. Pri tem smo po kvantitativnih podatkih zadnjih poročil središč ugotovili, da bistvenih sprememb na področju kadrovanja v središčih ni.

Vsem središčem, ki so vključena v mrežo središč smo tako v decembru 2002 poslali podlago za pripravo poročila (Priloga 1) in zaradi preglednosti nad dejavnostjo vključili tako vprašanja za kvalitativno kot kvantitativno merjenje.

2. Evalvacija delovanja središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002

2.1 Vrsta evalvacije

Poročilo o delovanju središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002 je celostno ovrednotenje delovanja središč ob koncu šolskega leta z uporabo instrumentov (obrazci za spremljanje in beleženje podatkov o udeležencih, vprašalniki) in dokumentacije (evidence delujočih središč, evidence otvoritev središč), opravlja pa jo ACS.

2.2 Evalvacijski inštrumentarij

Trenutno je v Sloveniji 33 delujočih središč za samostojno učenje (Tabela 1). Pri zbiranju podatkov za poročilo o delovanju smo vsem delujočim središčem (N=33) poslali *Predlogo poročila o opravljeni dejavnosti organiziranega samostojnega učenja v obdobju od 1. 9. 2001 do 31. 8. 2002* (Priloga 1) z navodili in časovnim rokom, da nam do 24. decembra 2002 posamezna središča pošljejo poročilo o obsegu opravljene dejavnosti v šolskem letu 2001/2002. Podatke, ki jih uporabljamo v tem poročilu središča za samostojno učenje zbirajo s pomočjo obrazcev za spremljanje - *obrazec za beleženje podatkov o uporabnikih središča in njihovem učenju* (Priloga 2).

2.3 Število izvajalskih ustanov, zajetih v poročilo o delovanju

Približno tretjina jih je poročilo poslala pravočasno, preostali pa so poročila pošiljali naknadno, v januarju 2003. Poročila nismo prejeli od Ljudske univerze Škofja Loka (le-ti so nam posredovali obvestilo, da njihovo središče v lanskem šolskem letu ni delovalo), od Ljudske univerze Lenart in od Euro šole Ljubljana, od Jezikovne šole Rossana Logatec pa je poročilo prispel 30. 1. 2003 in podatki niso zajeti v skupnih seštevkih in primerjavah podatkov, saj bi nam to podaljšalo pripravo poročila.

Poročilo o delovanju središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002 tako vsebuje analize in primerjave podatkov iz poročil 29 središč za samostojno učenje.

2.4 Namen evalvacije

Temeljni namen evalvacije je ugotoviti rezultate organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji. Z analizo podatkov smo predvsem ugotavljali, kako se središča za samostojno učenje med seboj razlikujejo glede na število udeležencev in glede na demografsko, izobrazbeno in statusno strukturo le-teh, glede na število realiziranih ur samostojnega učenja, glede na zmogljivost posameznega središča za samostojno učenje (število programov za samostojno učenje, število učnih mest, število računalniških učnih mest, dosegljivost središč za udeležence odprtost središča v tednu).

Ugotavljali smo tudi skupen obseg dejavnosti organiziranega samostojnega učenja in skupne značilnosti vseh središč in njihovih udeležencev.

2.5 Širjenje mreže središč za organizirano samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002

V šolskem letu 2001/2002 je bilo na novo odprto eno središče, in sicer 19. marca 2002 na Ljudski univerzi Jesenice, zato podatki za to središče veljajo od 19. marca dalje. V letu 2003 pa se nam obeta odpiranje novih središč, s katerimi bomo dodatno obogatili izobraževalne možnosti v Sloveniji.

3. Rezultati

3.1 Delujoča središča za samostojno učenje v mreži

3.1.1 Seznam delujočih središč, ki so vključena v mrežo, z naslovi ter datumi otvoritev

Preglednica 1: Seznam delujočih središč

Izvajalska organizacija	Naslov	Datum otvoritve središča
1. Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje	Titov trg 2, 3320 Velenje	9. april 1999
2. Andragoški zavod Maribor - Ljudska univerza	Maistrova 5, 2000 Maribor	20. december 1995
3. Animacija, d.o.o.	Aškerčeva ulica 1, 2250 Ptuj	8. december 1997
4. CDI Univerzum	Grošljeva 4, 1000 Ljubljana	22. oktober 1999
5. Doba	Prešernova ulica 1, 2000 Maribor	7. september 1995
6. Eles	Hajdrihova 2, 1000 Ljubljana	1. september 1999
7. Euro šola	Gospodsvetska 4, 1000 Ljubljana	3. oktober 1996
8. Evropa Bled d.o.o.	Finžgarjeva 15, 4260 Bled	28. marec 1997
9. Glotta Nova	Poljanska 95, 1000 Ljubljana	20. oktober 1998
10. IC Smeri, d.o.o.	Koroška cesta 14, 2390 Ravne na Koroškem	21. marec 2000
11. Jezikovna šola Rossana, d.o.o.	Tržaška 17, 1370 Logatec	24. januar 1997
12. Kopo, d.o.o.	Trg Edvarda Kardelja 3, 5000 Nova Gorica	14. april 2000
13. Ljudska univerza Ajdovščina	Cesta 5. maja 14, 5270 Ajdovščina	9. junij 1999
14. Ljudska univerza Celje	Cankarjeva ulica 1, 3000 Celje	15. april 1999
15. Ljudska univerza Gornja Radgona	Trg svobode 4, 9250 Gornja Radgona	1. julij 1998
16. Ljudska univerza Jesenice	Cesta Cirila Tavčarja 3a, 4270 Jesenice	19. marec 2002
17. Ljudska univerza Kočevje	Trg zbora odposlancev 30, 1130 Kočevje	1. oktober 1999
18. Ljudska univerza Koper	Cankarjeva 33, 6000 Koper	29. september 1997
19. Ljudska univerza Lenart	Nikova 9, 2230 Lenart	15. april 1998
20. Ljudska univerza Lendava	Kidričeva ulica 1, 9220 Lendava	15. junij 1999
21. Ljudska univerza Murska Sobota	Slomškova 33, 9000 Murska Sobota	27. december 1995
22. Ljudska univerza Ormož	Vrazova 12, 2270 Ormož	4. marec 1996
23. Ljudska univerza Postojna	Ljubljanska 2, 6230 Postojna	20. oktober 1999
24. Ljudska univerza Ptuj	Mestni trg 2, 2250 Ptuj	september 1997
25. Ljudska univerza Škofja Loka	Podlubnik 1a, 4220 Škofja Loka	6. februar 1996
26. Ljudska univerza Tržič	Šolska ulica 2, 4290 Tržič	september 1996
27. Matična knjižnica Izola	Oktobrske revolucije 1, 6310 Izola	1. julij 1998
28. Mitra, d.o.o.	Streliška ulica 12, 1000 Ljubljana	6. april 2000
29. MOCIS, Center za izobraževanje odraslih	Partizanska 16, 2380 Slovenj Gradec	1. september 2000
30. Razvojno izobraževalni center Novo mesto	Novi trg 5, 8000 Novo mesto	21. oktober 1998
31. UPI - Ljudska univerza Žalec	Ulica Ivanke Uranjek 6, 3310 Žalec	10. maj 1996
32. Zasavska ljudska univerza	Trg svobode 11a, 1420 Trbovlje	8. november 2000
33. Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj	Župančičeva 1, 8340 Črnomelj	19. februar 1999

3.1.2 Izvajalske organizacije

Iz preglednice je razvidno, da je v Sloveniji trenutno 33 delujočih središč za samostojno učenje. Od tega jih v javnih zavodih deluje 22, 9 pri zasebnih izobraževalnih ustanovah, 1 v splošnoizobraževalni knjižnici in 1 v podjetju.

Glede na datume otvoritev središč za samostojno učenje v Sloveniji, navedene v Preglednici 1, lahko povzamemo, da 40% središč deluje več kot pet let, najdlje – več kot 7 let - delujejo 3 središča: na Dobi v Mariboru, na Andragoškem zavodu - Ljudski univerzi Maribor in na Ljudski univerzi Murska Sobota, najmlajše pa je središče na Ljudski univerzi Jesenice.

3.1.3 Razpršenost središč za samostojno učenje po Sloveniji

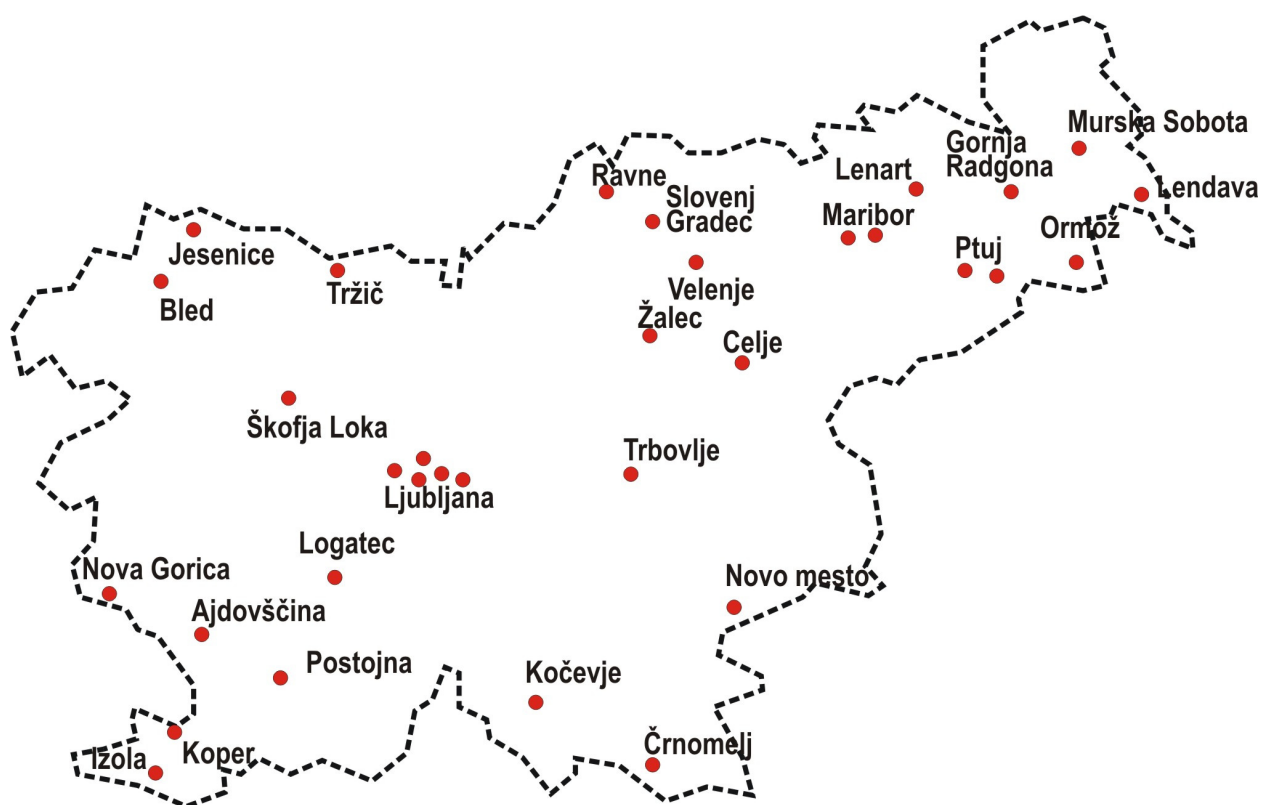
3.1.3.1 Pregled števila središč po posameznih regijah v primerjavi s številom prebivalcev

Preglednica 2: Pregled središč in prebivalcev v posameznih statističnih regijah v Sloveniji

Zap. št. regije	Regija	Št. središč v regiji	Št. prebivalcev (zadnji popis)	Št. prebivalcev na posamezno središče v regiji
1.	Pomurska	3	124 081	41 360
2.	Podravska	6	319 907	53 317
3.	Koroška	2	74 016	37 008
4.	Savinjska	3	256 976	85 658
5.	Zasavska	1	46 203	46 203
6.	Spodnjeposavska	0	69 807	-
7.	Dolenjska	2	138 177	69 058
8.	Osrednjeslovenska	7	490 956	70 136
9.	Gorenjska	4	197 102	49 276
10.	Notranjsko-kraška	1	50 715	50 715
11.	Goriška	2	120 222	60 111
12.	Obalno-kraška	2	103 873	51 936

3.1.3.2 Slikovna ponazoritev razpršenosti središč za samostojno učenje po Sloveniji

Število udeležencev in število ur organiziranega samostojnega učenja iz leta v leto naraščata tudi z rastjo števila učnih mest in številom središč. Vendar nam slika središč (Slika 1) - njihove razpršenosti v Sloveniji - in primerjava podatkov o številu prebivalstva v posamezni statistični regiji kažeta, da s to dejavnostjo še zdaleč ne pokrивamo enakomerno vseh območij v Sloveniji. Preglednici 2 kaže številčno razpršenost središč za samostojno učenje v Sloveniji oz. po regijah.

Slika 1

Po primerjavi števila prebivalstva in števila obstoječih središč v posamezni statistični regiji (Preglednica 2) na grobo lahko sklepamo, da je na Koroškem na število prebivalcev pokritost s središči, gledano primerjalno z ostalimi regijami, najboljša. V večjih mestih in krajih (npr. Ljubljana, Maribor, Ptuj) imajo odprto več kot eno središče, Tako ima Osrednjeslovenska regija kar 7 središč, vendar jih je 5 od teh v Ljubljani. V vseh ostalih regijah s številom središč nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj ne zagotavljamo enakomerno razporejene možnosti neformalnega izobraževanja, ki spodbuja tudi nadaljnje vključevanje v formalne oblike izobraževanja. Če preračunamo število prebivalcev v posamezni regiji na število središč za samostojno učenje v tej regiji ugotovimo, da so predvsem Savinjska, Osrednjeslovenska, Spodnjeposavska in Dolenjska tiste regije, v katerih bi bilo še posebej potrebno načrtovati odpiranje novih središč, da bi lahko zagotavljali tudi to možnost neformalnega učenja. Pri nadaljnjem načrtovanju odpiranja novih središč je vsekakor potrebno upoštevati več kriterijev, pri čemer sta poseljenost in število prebivalcev na eno središče pomembna kazalca. Pri tem Spodnjeposavska regija nima niti enega izvajalca organiziranega samostojnega učenja. Vsekakor je 37.008, ki ga središča za samostojno učenje pokrivajo npr. na Koroškem, preveliko število prebivalcev, da bi jim lahko zagotovili ustrezno organizirano samostojno učenje. Tudi če to število prepolovimo, še vedno ne dosežemo nivoja, ki ga v povprečju lahko sprejme eno od slovenskih središč splošnoizobraževalnega značaja, to pa je 250 udeležencev letno. Res je, da je potrebno še veliko narediti na področju popularizacije organiziranega samostojnega učenja, kar je predvsem v domeni izvajalskih ustanov, na drugi strani pa je potrebno zagotoviti ustrezne pogoje, ki jih zagotavlja država za razvoj izobraževanja odraslih, saj si dviga tako visoke stopnje neizobraženih v Sloveniji ne moremo predstavljati brez zagotavljanja

možnosti organiziranega samostojnega učenja, ki v svojem namenu in dejavnosti zagotavlja tudi spodbujanje za nadaljnje vključevanje v formalno izobraževanje.

3.2 Dejavnost središč za samostojno učenje

Da bi dobili ponovni pregled nad dejavnostjo, ki jo izvajajo v središčih, smo izvajalske ustanove povprašali po namenu in ciljih njihovega središča, kot jih prepoznavajo sami, o promocijskih aktivnostih, ki jih izvajajo ter posebnih dogodkih, ki so zaznamovali delovanje njihovih središč v šolskem letu 2001/2002. Zanimalo nas je tudi, kako se dejavnost organiziranega samostojnega učenja povezuje z drugimi izobraževalnimi dejavnostmi v njihovi ustanovi. Izvajalce smo vprašali tudi po posebnih opažanjih, ki nam bi jih radi sporočili.

Namen in cilji dejavnosti našega središča in kako jih uresničujemo

Izvajalske ustanove so namene in cilje organiziranega samostojnega učenja opredelile takole:

- ponuditi možnost neformalnega izobraževanja na način brezplačnega organiziranega samostojnega učenja čim širšemu krogu ljudi, pri čemer je potrebno poseben poudarek nameniti naslednjim ciljnim skupinam: brezposelni, težje učljivi, finančno in časovno omejeni posamezniki;
- širjenje kulture samostojnega učenja;
- dvig izobrazbene ravni prebivalstva;
- pridobivanje novih znanj, utrjevanje in dopolnjevanje že pridobljenega znanja;
- spodbujanje posameznikov k učenju, nadaljnjemu izobraževanju, utrjevanju znanja;
- kvalitetno preživljanje prostega časa;
- približevanje dejavnosti organiziranega samostojnega učenja specifičnim potrebam odraslih (uporabniki sami izbirajo vsebine, čas, vire);
- motivacija za učenje ter graditev pozitivne samopodobe udeležencev;
- individualno delo s posamezniki (strokovna pomoč mentorja, celovit pristop do udeleženca, pomoč pri učnih težavah, spoznavanje tehnik učenja, svetovanje pri učnem gradivu);
- zanimivejši, prijetnejši način učenja (neobremenjeno učenje);
- uporaba sodobne tehnologije in aktualnih učnih programov (uporaba interneta za učne namene);
- pritegniti tiste posameznike, ki niso vključeni v noben izobraževalni program, in za katere je težko verjetno, da se bodo v kakšnega tudi vključili;
- širjenje pomena vseživljenjskega učenja;
- dostop do interneta in virov literature tudi tistim, ki doma nimajo teh možnosti;
- stalno bogatenje izobraževalnih programov in gradiv za samostojno učenje;
- doseganje zastavljenih učnih ciljev posameznikov;
- pridobivanje informacij o učenju, o sodobnih oblikah izobraževanja;
- poudarek na področjih izobraževanja tujih jezikov ter računalništva.

Iz teh odgovorov lahko sklepamo na širino in odprtost usmeritev dejavnosti središč, predvsem na področju motivacije in spodbujanja k učenju in izobraževanju ter zagotavljanju brezplačne možnosti učenja in izobraževanja vsem, tudi s pomočjo sodobne učne tehnologije. Vsebine, ki so postavljene v ospredje, so jeziki in znanje računalništva ter uporaba interneta. S temi usmeritvami vsekakor zagotavljamo dvig kulture učenja in spodbujamo vseživljenjsko učenje ter obvladovanje temeljnih spretnosti, ki jih tik pred slovenskim vstopom v Evropo tako nujno potrebujemo. Z organiziranim samostojnim učenjem tako zmanjšujemo tudi socialno diferenciacijo dostopnosti do znanja.

Način in oblike informiranja, ki jih izvajamo za vključitev posameznikov v naše središče

Odgovore izvajalskih organizacij lahko strnemo v naslednje sklope:

Informiranje v ustanovi:

- ustno (informiranje posameznikov, vpisanih v izobraževalne programe izvajalskih organizacij, predvsem ob vpisu, predavatelji slušatelje obveščajo o možnosti samostojnega učenja v središču);
- pisno (uvodna pisma udeležencem izobraževalnih programov).

Informiranje v sredstvih javnega obveščanja:

- oglasi in članki v časopisih, reklamne objave na radijskih in televizijskih postajah, prispevki o središču za samostojno učenje na radiu in televiziji, objave o središču na video straneh lokalnih TV postaj, objave v publikacijah turistično-informacijskih centrov, objavlanje o dejavnosti središč za samostojno učenje v mesečnih koledarjih prireditelj, ki jih izdajajo turistična društva;
- objave o središču na internetu (spletne strani izvajalcev ter druge spletne strani - portali).

Informiranje s pisnimi materiali:

- plakati, zgibanke, zloženke, letaki, ki so posameznikom na voljo na sedežu izvajalske organizacije (v informacijskih pisarnah, v predavalnicah, v središču), v knjižnicah, na šolah, na ZRSZ - Uradih za delo, v Centrih za socialno delo, v podjetjih, ...;
- oglasne deske (v izvajalskih organizacijah, na šolah, v knjižnicah, na ZRSZ - Uradih za delo, ...);
- napisne table na stavbah, kjer so sedeži izvajalskih organizacij;
- informiranje v času tedna vseživljenjskega učenja;
- dnevi odprtih vrat, informativni dnevi;
- objavlanje in predstavitve dejavnosti središča v katalogu programov posamezne izvajalske organizacije.

Druge oblike in priložnosti informiranja:

- informiranje v Bibliobusih;
- reklama zadovoljnih udeležencev "od ust do ust";
- razne predstavitve dejavnosti središča različnim skupinam (učenci, dijaki, študenti, upokojniki, brezposelni, kolektivi strokovnih delavcev v izobraževalnih ustanovah, ...);
- vabila v javnih ustanovah v ožji okolici izvajalske organizacije;

- slavnostne otvoritve in obletnice središč;
- prispevki ob obletnicah in drugih dogodkih;
- predstavitve na Festivalu vzgoje in izobraževanja.

Iz navedenega lahko sklepamo, da so izvajalske organizacije pri promociji organiziranega samostojnega učenja domiselne in da skrbijo za popularizacijo brezplačne oblike organiziranega samostojnega učenja. Ker je naš temeljni namen predvsem v spodbujanju in navajanju na dvig kulture učenja in tako posredno vplivanje na vseživljenjsko učenje ter spodbujanje posameznikov k nadaljnjemu izobraževanju, bo prav gotovo potrebno še veliko storiti tudi na področju promocije samostojnega učenja, ki je v Sloveniji lahko dobra odskočna deska za zniževanje zaskrbljujočega odstotka tistih, ki nimajo niti prvega poklica.

V našem središču izvajamo tudi svetovanje (načini, opredelitve)

Izvajalske ustanove svetovalno dejavnost v središčih za samostojno učenje opredeljujejo takole:

Izvajalci:

- najpogosteje so to informatorji, zaposleni v središčih, ter predavatelji;
- v ustanovah, kjer imajo tudi svetovalno središče, pa pri svetovanju pomagajo še strokovno usposobljeni svetovalci.

Izvajanje svetovanja za samostojno učenje poteka pri:

- svetovanju ob uvodnem razgovoru (svetovanje pred vključitvijo v izobraževanje);
- načrtovanju učenja oz. postavljanju učnih ciljev;
- izbiri tehnik oz. učinkovitih metod učenja;
- izbiri literature, vsebin;
- uporabi učne tehnologije (pred uporabo posameznega multimedijskega programa) in interneta;
- izbiri ustreznih učnih programov, učnih gradiv in tehnologije za samostojno učenje.

Drugo oz. razširjeno svetovanje poteka pri:

- nerazumevanju učnih vsebin;
- določanju obsega in trajanja izobraževanja;
- izbiri težavnostne stopnje posameznega programskega sklopa;
- strokovnih sodelavcih za posamezna učna področja kot individualni razgovori z udeleženci samostojnega učenja.

Iz navedenega lahko sklepamo, da se izvajalci organiziranega samostojnega učenja zavedajo svoje vloge pri zagotavljanju strokovne pomoči ter jo izvajajo v takem obsegu, kot jo posameznik v središču za samostojno učenje potrebuje.

Posebni dogodki in aktivnosti v našem središču v šolskem letu 2001/2002

Posebni dogodki v središčih za samostojno učenje so povezani:

- s praznovanji obletnic delovanja središč za samostojno učenje (priložnostne prireditve ob obletnicah delovanja središč);

- *s promocijo dejavnosti središč za samostojno učenje ob posebnih priložnostih:*
 - dnevi odprtih vrat,
 - predstavitve središč za samostojno učenje v okviru Tedna vseživljenjskega učenja,
 - predstavitve središč za samostojno učenje v okviru različnih sejmov,
 - predstavitve središč za samostojno učenje v okviru praznovanja slovenskega kulturnega praznika (februar),
 - predstavitve središč za samostojno učenje v okviru dnevov knjig,
 - predstavitve ob stojnicah v večjih nakupovalnih centrih;
- *s kadrovskimi in prostorskimi pridobitvami središča za samostojno učenje:*
 - zaposlitve novih informatorjev in vodij središč za samostojno učenje,
 - otvoritve središč, preselitve v nove prostore, adaptacije središč;
- *z nagrajevanjem udeležencev organiziranega samostojnega učenja* (ena izmed izvajalskih organizacij (Mitra, d.o.o., Ljubljana) je za udeležence izvedla svečano izročitev potrdil o opravljenem samostojnem učenju ter nagradno žrebanje med udeleženci samostojnega učenja);
- *s posebnimi (organiziranimi) predstavitvami dejavnosti središč za samostojno učenje širši javnosti in posameznim ciljnim skupinam* (skupinski organizirani obiski in predstavitve dejavnosti središč za samostojno učenje obiskovalcem iz osnovnih in srednjih šol, iz podjetij, iz ZRSZ, predstavitve predavateljem, svetovalnim delavcem v izobraževalnih organizacijah, ...).

Izvajalci organiziranega samostojnega učenja izkoriščajo vsako priložnost, da ljudi informirajo o obstoju in dejavnosti središč za samostojno učenje ter jih na najrazličnejše načine animirajo, da bi se vključili v organizirano samostojno učenje.

Povezovanje dejavnosti organiziranega samostojnega učenja z drugimi izobraževalnimi in učnimi aktivnostmi v naši ustanovi?

Dejavnost organiziranega samostojnega učenja se z drugimi izobraževalnimi in učnimi aktivnostmi povezuje na naslednje načine:

- *informiranje udeležencev drugih izobraževalnih programov o možnostih poglobljanja in dopolnjevanja pridobljenega znanja v središču za samostojno učenje* (tovrstno informiranje zlasti opravljajo predavatelji pri posameznih predmetih, sem pa sodijo tudi organizirane predstavitve dejavnosti središč za samostojno učenje skupinam in posameznikom ter informiranje udeležencev že ob samem vpisu v druge izobraževalne programe);
- *prepletanje vsebin formalnih izobraževalnih programov z vsebinami, ki jih ponujajo središča za samostojno učenje v programih in gradivih za samostojno učenje* (zlasti je to povezovanje prisotno pri tujih jezikih in pri srednješolskih predmetih);
- *dejavnost središč za samostojno učenje se dobro povezuje tudi z drugimi oblikami neformalnega izobraževanja* (npr. z neformalnim izobraževalnim programom za mlajše odrasle - PUM in z učno pomočjo).

Izvajalci v poročilih tako navajajo različne oblike povezovanja organiziranega samostojnega učenja z drugimi izobraževalnimi dejavnostmi, kar kaže, da je dejavnost, ki jo opravljajo v središčih pomembno vpeta v izobraževanje odraslih ter kvalitetno dopolnjuje ostalo ponudbo izobraževalnih in učnih možnosti.

Promocijske aktivnosti, ki jih pripravljamo v naši ustanovi, da se ljudje vključujejo v organizirano samostojno učenje

Promocijske aktivnosti za vključevanje ljudi v organizirano samostojno učenje so tesno povezane z informiranjem, ki je podrobno opisano že zgoraj, vendar je ob teh potrebno omeniti še promocijske aktivnosti ob posebnih priložnostih, kot so dnevi odprtih vrat, praznovanja obletnic delovanja središč, Teden vseživljenjskega učenja, različni sejmi, praznovanje slovenskega kulturnega praznika v februarju, dnevi knjig ipd.

Naša posebna opažanja, mnenja in predlogi

Izvajalci organiziranega samostojnega učenja pogrešajo predvsem skupna srečanja in sodelovanje predstavnikov središč, saj menijo, da bi bila izmenjava mnenj, primerov dobre prakse ter informacij o novih in kvalitetnih (že preverjenih) učnih programih zelo koristna za vsa središča v mreži. V tej povezavi velika večina izraža tudi nujnost ureditve skupne baze podatkov o obstoječih gradivih za samostojno učenje v vseh središčih. Nekateri izmed izvajalcev predlagajo skupno promocijo središč v časopisih, na televiziji in na radiu in izražajo potrebo po enotni (grafični) podobi središč v mreži.

Po mnenju večine je potrebno čimprej uvesti računalniško spremljanje evidenc organiziranega samostojnega učenja, kar bi središčem poenostavilo delo in spremljanje delovanja in jim hkrati zelo skrajšalo čas, ki ga sedaj porabijo za ročne vnose in obdelavo podatkov za pripravo letnih poročil o delovanju in tudi promocijo njihovih središč ter možnosti samostojnega učenja nasploh.

Večina izvajalcev opozarja na probleme, ki jih imajo zaradi nizkih finančnih sredstev, ki ponekod ne pokrijejo niti stroškov delovanja središča za samostojno učenje, drugod pa središča izražajo željo po dodatnem financiranju za širjenje dejavnosti z investiranjem v računalniško opremo, za nakup strokovne literature in multimedijske opreme ter za dodatne (stalne) zaposlitve v središčih, s čimer bi lahko udeležencem organiziranega samostojnega učenja omogočili celodnevno odprtost središč. Vsi si želijo, da bi udeležencem lahko ponudili več gradiv za samostojno učenje, saj bi s širšo, kvalitetnejšo in novejšo ponudbo le-teh lahko zadovoljili različne in učne potrebe širšega kroga ljudi - tako dosedanjih kot tudi potencialnih udeležencev središč. Nekateri izvajalci izražajo tudi željo po stalnem zagotavljanju finančnih sredstev.

Izvajalci organiziranega samostojnega učenja opažajo, da je dejavnost središč za samostojno učenje zelo dobrodošla dopolnitev drugih izobraževalnih dejavnosti (predvsem pri učenju tujih jezikov in računalništva) ter da je brezplačnost velika prednost središč.

Nekateri izvajalci opozarjajo še na potrebo po določitvi enotnih meril in natančnih kriterijev pri vodenju evidenc o udeležencih organiziranega samostojnega učenja (v nekaterih središčih skupinskih obiskov in skupinskih predstavitev središč za samostojno učenje ne beležijo, kar pomeni, da obiskovalcev ne vpisujejo v obrazce o udeležencih in da ur, porabljenih za predstavitve središča organiziranim skupinam, ne štejejo k realiziranim uram samostojnega učenja, medtem ko je to v drugih središčih ravno obratno).

3.3 Zmogljivost središč za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002

Preglednica 3: Zmogljivost središč

Izvajalec organiziranega samostojnega učenja	Število programov za samostojno učenje	Skupno število učnih mest v središču	Število rač. učnih mest z naloženimi programi	Število ur odprtosti središča na teden	Velikost prostora, v katerem se nahaja središče (v m ²)
1. Animacija, d.o.o., Ptuj	10	9	3	47	30
2. AZ LU Velenje	48	6	4	60	25
3. AZM LU Maribor	28	4	4	55	26
4. CDI Univerzum Ljubljana	34	4	3	40	15
5. DOBA Maribor	111	8	5	68	50
6. ELES Ljubljana	25	16	16	36	40
7. Evropa Bled, d.o.o., Bled	28	10	3	45	150
8. Glotta Nova Ljubljana	40	13	5	67	54
9. KOPO Nova Gorica	11	12	12	15	30
10. LU Ajdovščina	20	8	3	50,5	20
11. LU Celje	12	8	5	40	31
12. LU Gornja Radgona	12	4	2	30	22
13. LU Jesenice	7	3	2	44	60
14. LU Kočevje	17	12	9	30	36
15. LU Koper	35	4	4	58	25
16. LU Lendava	2	3	2	30	20
17. LU Murska Sobota	85	8	6	48	32
18. LU Ormož	5	6	2	46	22
19. LU Postojna	23	5	2	46	25
20. LU Ptuj	33	5	5	50	25
21. LU Trzič	20	7	7	36	100
22. Mitra, d.o.o., Ljubljana	83	7	3	21	28
23. MK Izola	83	5	4	32,5	23
24. MOCIS Slovenj Gradec	43	5	3	47	20
25. RIC Novo mesto	24	9	6	55	30
26. SMERI Ravne na Koroškem	3	8	2	65	30
27. UPI - LU Žalec	42	6	2	34	25
28. ZIK Črnomelj	11	8	3	50	20
29. ZLU Trbovlje	9	4	3	40,5	19
Skupaj	904	207	130	1286,5	1033
povprečje	31,34	7,14	4,48	44,36	35,62

Analiza podatkov iz Preglednice 3 je opisana v točkah 3.3.1 - 3.3.5. Gre za povprečne izračune, ki lahko predstavljajo izhodišče za odpiranje novih središč.

3.3.1 Število programov za samostojno učenje

Število programov za samostojno učenje, ki jih izvajalci ponujajo udeležencem organiziranega samostojnega učenja, se v povprečju giblje okrog 31 programov na središče. Ta podatek glede na razlike po središčih ne pove veliko, saj je 62% središč pod tem povprečjem. Če povprečno število programov računamo brez ekstremno izstopajočih števil, potem to povprečje znaša približno 21 programov na središče, kar kaže bolj realno sliko o povprečnem številu programov za samostojno učenje, s katerim razpolagajo središča. Tako celotna mreža središč za samostojno učenje skupaj razpolaga z 904 programi za samostojno učenje. Razlike med središči so sicer precej velike (npr. središče na Ljudski univerzi Lendava razpolaga s samo dvema programoma in IC Smeri Ravne na Koroškem s tremi, medtem ko jih ima središče na Dobi v Mariboru 111 in središče na Ljudski univerzi Murska Sobota 85).

3.3.2 Število učnih mest

Skupno število vseh učnih mest v vseh središčih znaša 207, skupno število vseh računalniških učnih mest z možnostjo uporabe multimedijskih programov za samostojno učenje pa 130. V povprečju imajo središča po 7 razpoložljivih učnih mest, in od tega od 4 do 5 računalniških učnih mest.

3.3.3 Odprtost središč za samostojno učenje

Skupno število odprtosti vseh središč na teden je 1287 ur, kar hipotetično pomeni, da se ob polni zasedenosti kapacitet lahko v enem tednu po 1 uro samostojno uči 1287 udeležencev samostojnega učenja. Povprečno število ur odprtosti središč na teden je 44, kar pomeni več kot 8 ur dnevno v delovnih dneh.

3.3.4 Velikost prostora za samostojno učenje

Celotna mreža središč za samostojno učenje je v šolskem letu 2001/2002 skupaj razpolagala s 1033 kvadratnimi metri prostorov, v katerih so se udeleženci učili. V povprečju je prostor za samostojno učenje velik 35,6 kvadratnih metrov.

3.3.5 Dostop do interneta

Vsa središča za samostojno učenje v mreži udeležencem organiziranega samostojnega učenja omogočajo dostop do interneta. V šolskem letu 2001/2002 so središča skupaj razpolagala s 130 računalniškimi učnimi mesti z dostopom do interneta, pri čemer znaša povprečje na posamezno središče od 4 do 5 računalniških učnih mest z dostopom do interneta. Pri evidentiranju ur samostojnega učenja 83% središč ure uporabe interneta šteje v realizirane ure samostojnega učenja, 17% središč pa teh ur ne šteje v število ur samostojnega učenja.

3.4 Obseg dejavnosti organiziranega samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002

3.4.1 Obseg samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002

Preglednica 4: Obseg samostojnega učenja

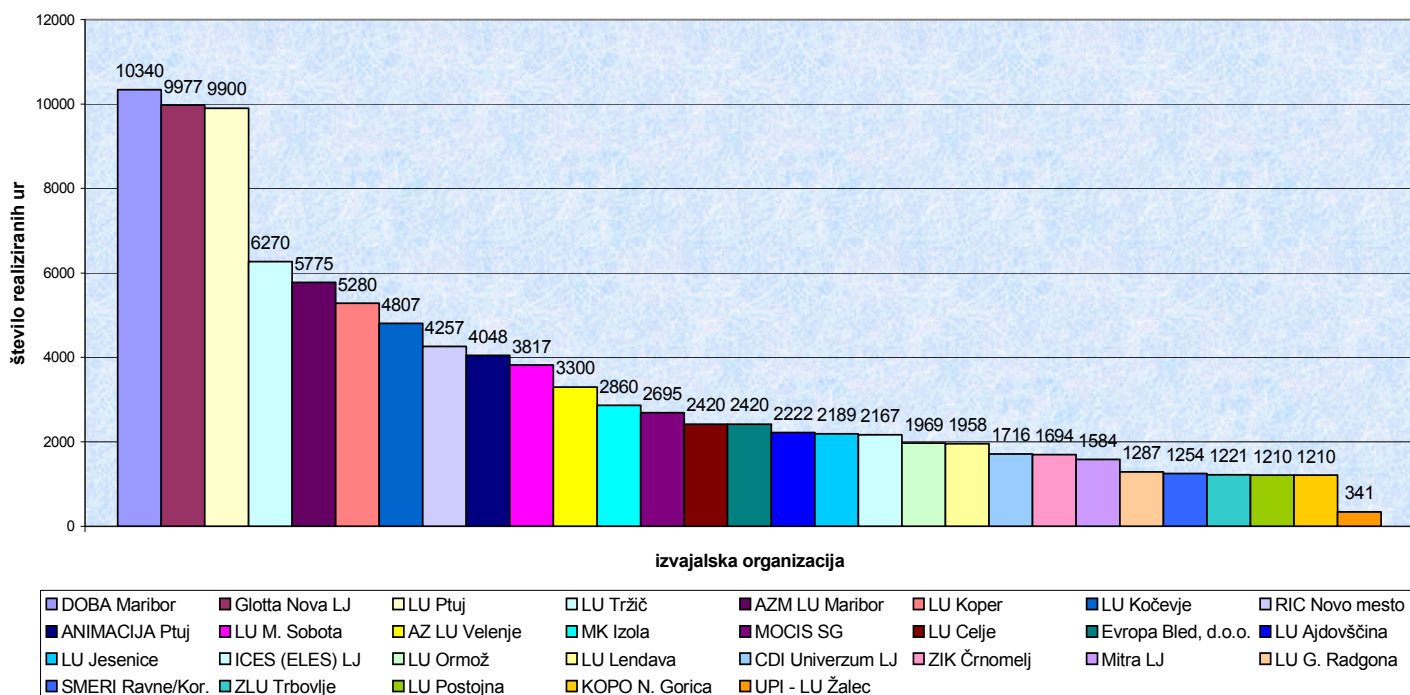
Izvajalec organiziranega samostojnega učenja	Povprečno število opravljenih učnih ur sam. uč. mesečno	Število realiziranih sam. uč. ur v šolskem letu 2001/2002
Animacija, d.o.o., Ptuj	368	4048
AZ LU Velenje	300	3300
AZM LU Maribor	525	5775
CDI Univerzum Ljubljana	156	1716
DOBA Maribor	940	10340
ELES Ljubljana	197	2167
Evropa Bled, d.o.o., Bled	220	2420
Glotta Nova Ljubljana	907	9977
KOPO Nova Gorica	110	1210
LU Ajdovščina	202	2222
LU Celje	220	2420
LU Gornja Radgona	117	1287
LU Jesenice	199	2189
LU Kočevje	437	4807
LU Koper	480	5280
LU Lendava	178	1958
LU Murska Sobota	347	3817
LU Ormož	179	1969
LU Postojna	110	1210
LU Ptuj	900	9900
LU Tržič	570	6270
Mitra, d.o.o., Ljubljana	144	1584
MK Izola	260	2860
MOCIS Slovenj Gradec	245	2695
RIC Novo mesto	387	4257
SMERI Ravne na Koroškem	114	1254
UPI - LU Žalec	31	341
ZIK Črnomelj	154	1694
ZLU Trbovlje	111	1221
SKUPAJ	-	100188
POVPREČJE	314,06	3454,76

Vsa središča skupaj v povprečju realizirajo 314 ur samostojnega učenja na mesec, na leto pa v povprečju 3455 ur. Udeleženci organiziranega samostojnega učenja so se skupaj v šolskem letu 2001/2002 učili samostojno 100.188 ur.

Središča se med seboj, glede na število realiziranih ur samostojnega učenja precej razlikujejo. Udeleženci organiziranega samostojnega učenja so se največ

ur učili na Dobi v Mariboru (10.340 ur), v Glotti Novi v Ljubljani (9977 ur) in na Ljudski univerzi Ptuj (9900 ur). Sledijo jim udeleženci organiziranega samostojnega učenja, ki so se učili med 5.000 in 7.000 ur (Ljudska univerza Tržič - 6.270 ur, Andragoški zavod Maribor Ljudska univerza - 5.775 ur in Ljudska univerza Koper - 5280 ur). Med 5.000 in 3.000 ur so se samostojno učili udeleženci na Ljudski univerzi Kočevje (4.807 ur), na Razvojno - izobraževalnem centru v Novem mestu (4.257 ur), v Animaciji Ptuj (4.048 ur), na Ljudski univerzi Murska Sobota (3.817 ur) in na Andragoškem zavodu Ljudski univerzi Velenje (3.300 ur). Med 1.500 in 3.000 urami samostojnega učenja so realizirali v naslednji ustanovah: Matična knjižnica Izola, v Mocis Slovenj Gradec, Evropa Bled, Ljudska univerza Celje, Ljudska univerza Ajdovščina, Ljudska univerza Jesenice, Eles Ljubljana, Ljudska univerza Ormož, Ljudska univerza Lendava, CDI Univerzum Ljubljana, Zavodu za izobraževanje in kulturo Črnomelj in Mitra Ljubljana. Manj kot 1.500 ur samostojnega učenja pa so realizirale ostale izvajalske organizacije (N=6), med katerimi najbolj izstopa UPI - Ljudska univerza Žalec, ki je po podatkih iz poročila realiziralo samo 341 ur samostojnega učenja. Podatki o porazdelitvi števila realiziranih ur samostojnega učenja po posamezni izvajalski organizaciji so prikazani tudi v Grafu 1:

Graf 1:
Število realiziranih ur samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002 po posamezni izvajalski organizaciji

3.4.2 Število udeležencev organiziranega samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002

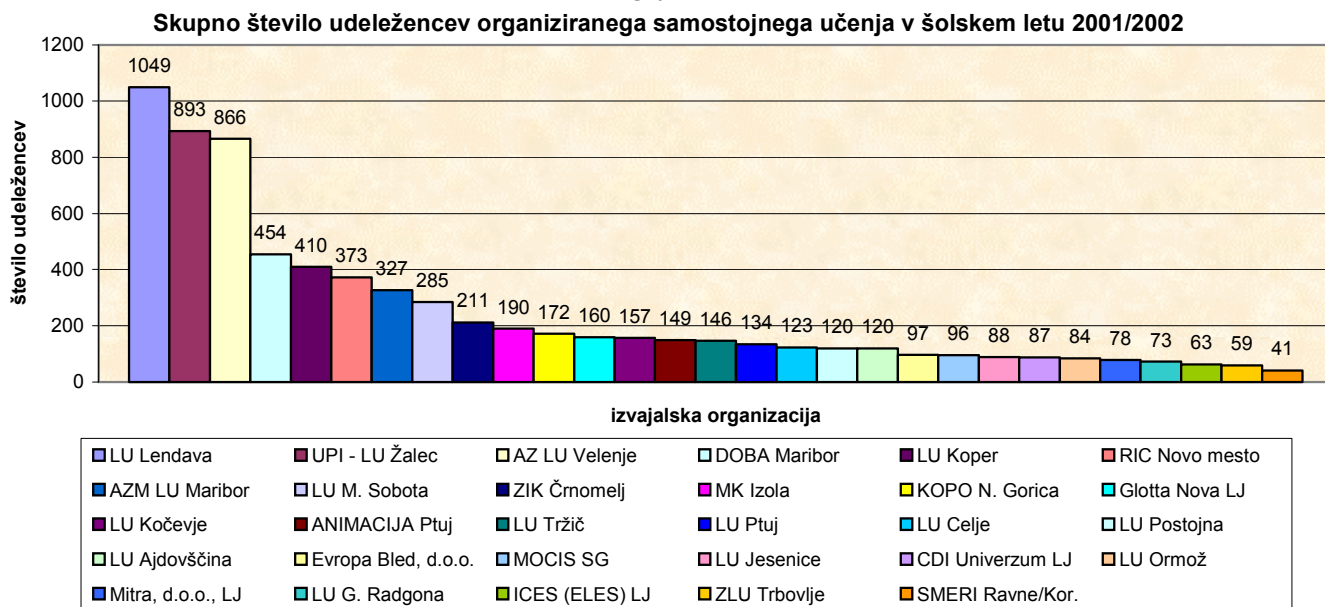
Preglednica 5: Število udeležencev

Izvajalec organiziranega samostojnega učenja	Skupno št. udeležencev v šol. Letu 2001/2002	Št. na novo vpisanih udel. v šol. letu 2001/2002	Število realiziranih ur sam. uč. v šol. letu 2001/2002
Animacija, d.o.o., Ptuj	149	46	4048
AZ LU Velenje	866	126	3300
AZM LU Maribor	327	91	5775
CDI Univerzum Ljubljana	87	20	1716
DOBA Maribor	454	275	10340
ELES Ljubljana	63	26	2167
Evropa Bled, d.o.o., Bled	97	30	2420
Glotta Nova Ljubljana	160	129	9977
KOPO Nova Gorica	172	72	1210
LU Ajdovščina	120	53	2222
LU Celje	123	43	2420
LU Gornja Radgona	73	16	1287
LU Jesenice	173	173	2189
LU Kočevje	157	72	4807
LU Koper	410	410	5280
LU Lendava	1049	125	1958
LU Murska Sobota	285	56	3817
LU Ormož	84	36	1969
LU Postojna	120	50	1210
LU Ptuj	134	75	9900
LU Trzin	146	98	6270
Mitra, d.o.o., Ljubljana	78	29	1584
MK Izola	190	109	2860
MOCIS Slovenj Gradec	96	43	2695
RIC Novo mesto	373	198	4257
SMERI Ravne na Koroškem	41	4	1254
UPI - LU Žalec	893	215	341
ZIK Črnomelj	211	51	1694
ZLU Trbovlje	59	51	1221
Skupaj	7190	2722	100188
povprečje	247,93	93,86	3454,76

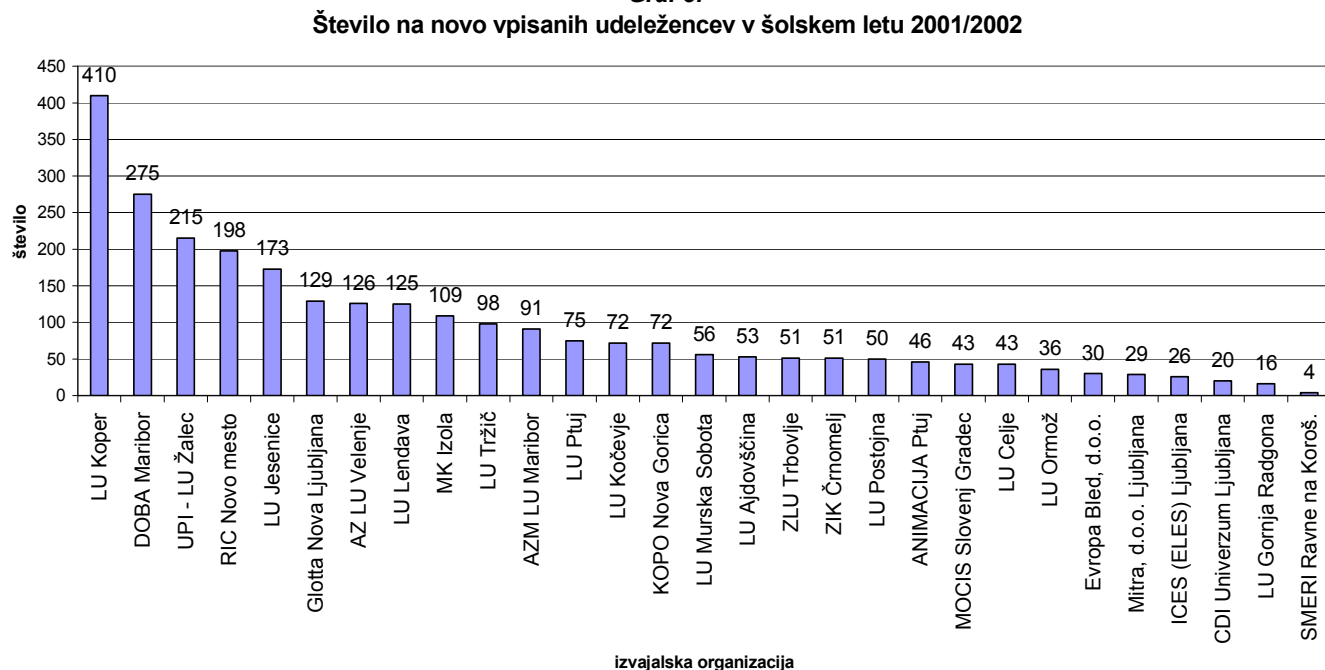
Skupno število udeležencev organiziranega samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002 je 7190, število na novo vpisanih v tem šolskem letu pa je 2722. To pomeni, da je v šolskem letu 2001/2002 središča za samostojno učenje obiskovalo 4468 "starih" udeležencev oz. ljudi, ki so se v središčih samostojno učili že v šolskem letu 2000/2001 ali že prej in predstavlja slabi dve tretjini udeležencev središč. V šolskem letu 2001/2002 največ udeležencev samostojnega učenja beležijo na Ljudski univerzi Lendava (1049 udeležencev), na UPI - Ljudski univerzi Žalec (893) ter na Andragoškem zavodu Ljudski

univerzi Velenje (866). Na novo se jih je v organizirano samostojno učenje največ vključilo na Ljudski univerzi Koper (410), na Dobi Maribor (275) ter na UPI - Ljudski univerzi Žalec (215). Podatki o skupnem številu udeležencev in številu na novo vpisanih udeležencev v šolskem letu 2001/2002 so prikazani še v Grafu 2 in Grafu 3.

Graf 2:

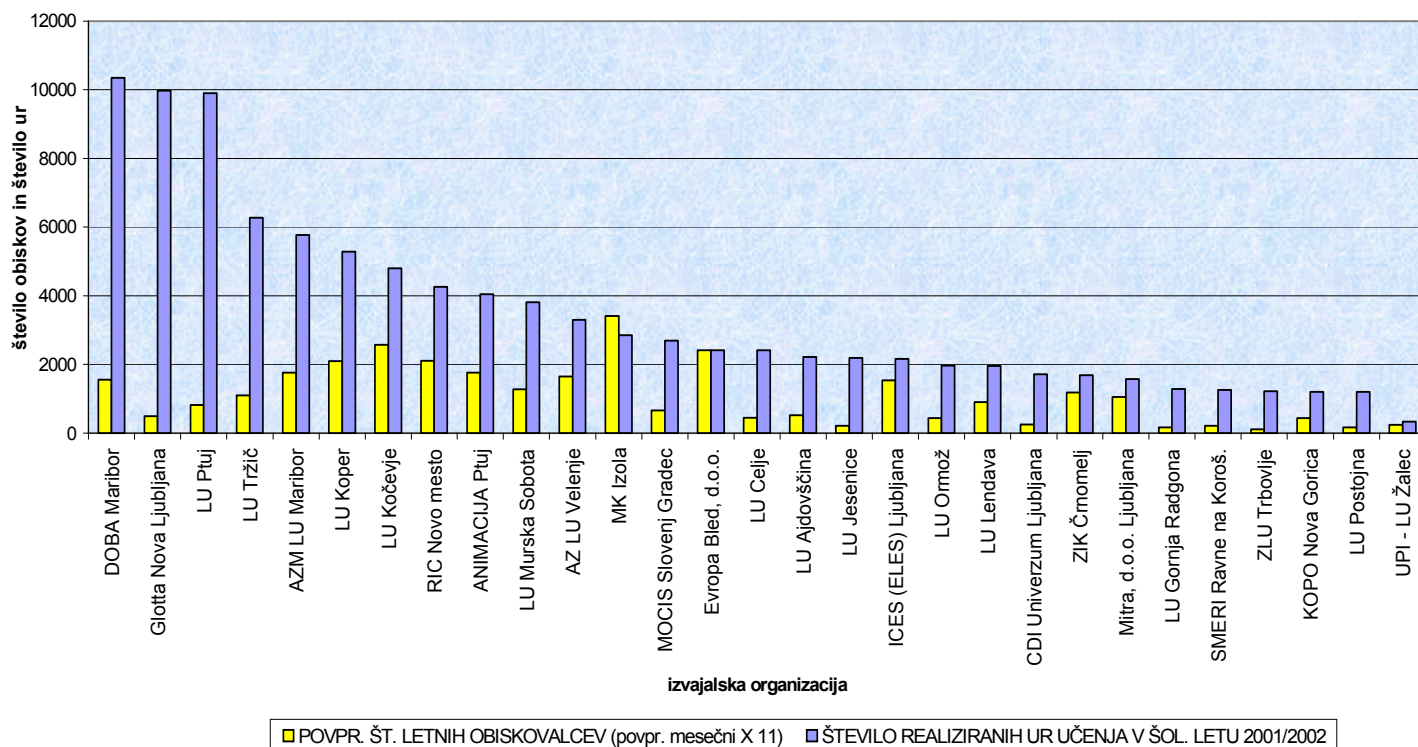
Graf 3:

Graf 3 prikazuje podatke o udeležencih samostojnega učenja, ki so se v središča za samostojno učenje v šolskem letu 2001/2002 vpisali na novo.

3.4.3 Primerjava med povprečnim številom letnih obiskov in ur samostojnega učenja ter primerjava med številom udeležencev organiziranega samostojnega učenja in številom realiziranih ur v šolskem letu 2001/2002

Graf 4:
Primerjava med povprečnim številom letnih obiskov in številom realiziranih ur samostojnega učenja po posamezni izvajalski organizaciji

Graf 4 ponazarja primerjavo med povprečnim številom letnih obiskov² v posameznem središču za samostojno učenje ter med številom realiziranih ur samostojnega učenja v šolskem letu 2001/2002, Graf 5 pa primerjavo med številom vseh udeležencev in številom realiziranih ur samostojnega učenja. Splošna ugotovitev, ki jo lahko povzamemo je, da se udeleženci časovno najmanj učijo tam, kjer je število obiskov in realiziranih ur enako oz. zelo podobno (npr. v središču Evrope Bled, v središču Matične knjižnice Izola, v središču Eles v Ljubljani ter v središču UPI - LU Žalec). Največ in časovno najdlje pa se udeleženci organiziranega samostojnega učenja učijo v tistih središčih, kjer imamo velik razpon med številom obiskov in številom realiziranih ur samostojnega učenja. To je v Glotti Novi v Ljubljani, na Dobi Maribor, na Ljudski univerzi Ptuj, na Ljudski univerzi Trzič, pa tudi na Ljudski univerzi Jesenice, na CDI Univerzum v Ljubljani, na Ljudski univerzi Celje in drugod. Samo v enem primeru je število obiskov večje od števila ur (v središču v Matični knjižnici Izola), kar pomeni da se v tem središču v povprečju udeleženci učijo manj kot uro, kar gre pripisati pretežni dejavnosti ustanove, saj gre za splošnoizobraževalno knjižnico, kjer je fluktuacija udeležencev in potencialnih

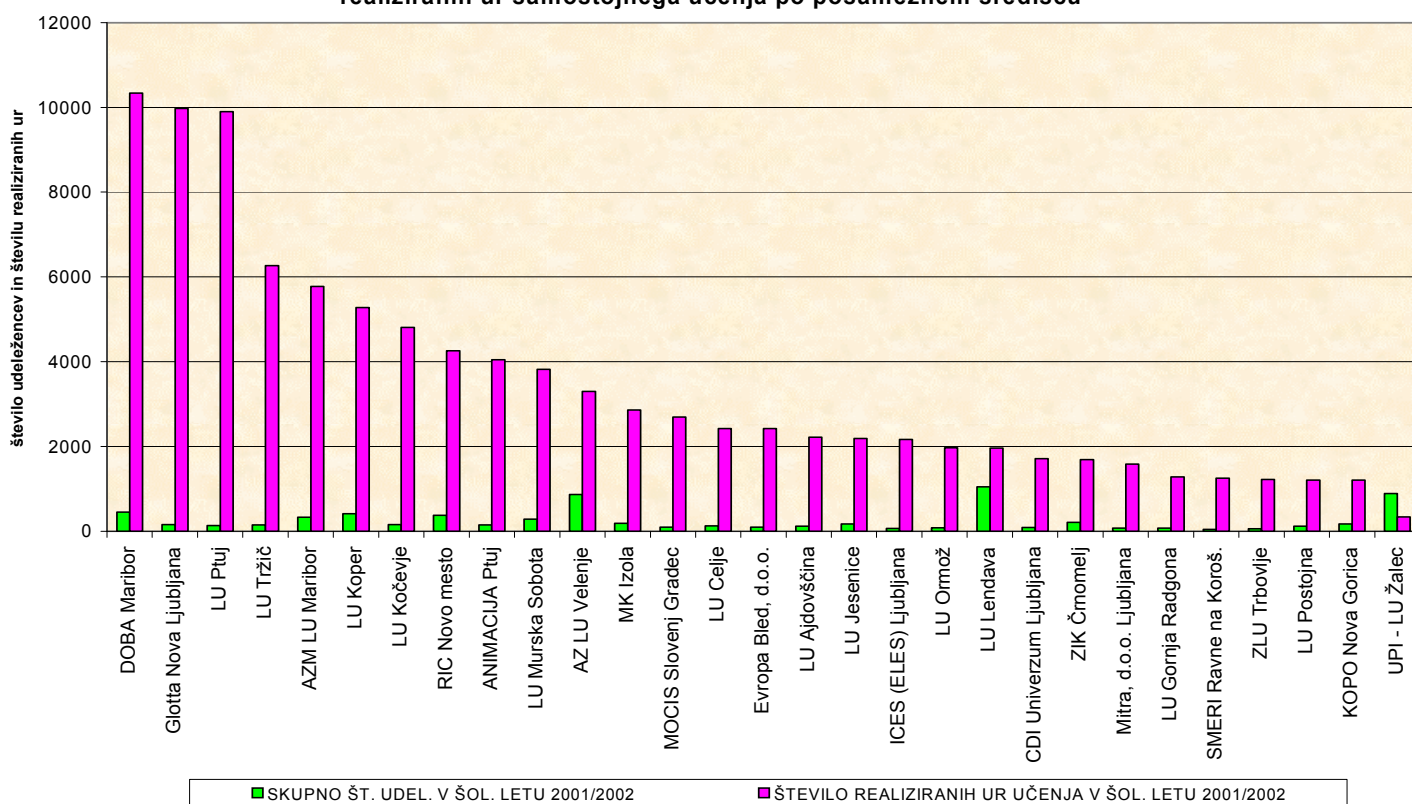
² Povprečno število letnih obiskov je izračunano tako, da smo povprečno število mesečnih obiskov pomnožili z 11 (število mesecev v letu brez dopustov).

udeležencev zelo visoka in kjer morebiti nekateri udeleženci za krajši čas poiščejo nekaj informacij na internetu.

Na splošno pa se udeleženci organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji v povprečju učijo 14 ur, pri čemer se razpon ur učenja na posameznega udeleženca giblje od ene pa do sedemdeset ur. Prikaz razpona na posamezno središče daje slika Grafa 5. Tako je največje razmerje med številom realiziranih ur in številom udeležencev v šolskem letu 2001/2002 pri ustanovah: DOBA Maribor, Glotta Nova Ljubljana in LU Ptuj, kar si lahko razložimo tudi tako, da so v teh ustanovah udeleženci s samostojnim učenjem zelo zadovoljni oz. jim ponujajo veliko programov za samostojno učenje in središča obiskujejo dalj.

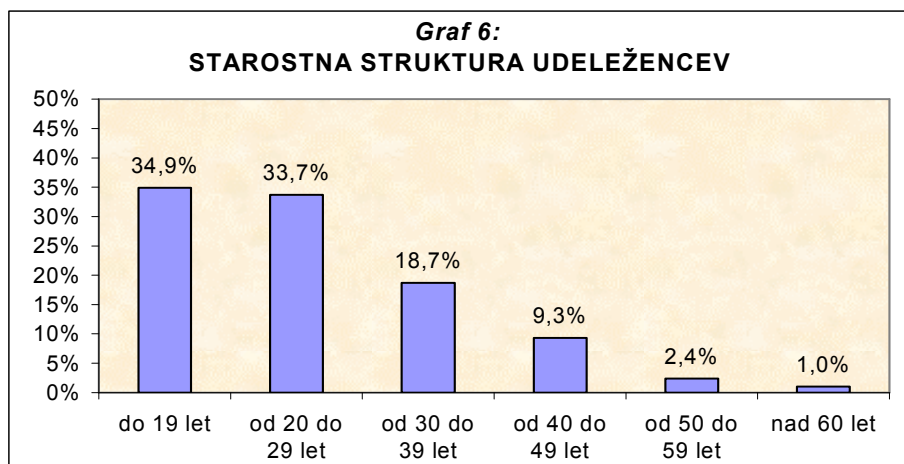
Graf 5:

Primerjava med skupnim številom udeležencev v šolskem letu 2001/2002 in med številom realiziranih ur samostojnega učenja po posameznem središču

3.5 Značilnosti udeležencev organiziranega samostojnega učenja³

3.5.1 Starostna struktura udeležencev

V Grafu 6 so prikazani podatki starostnih skupin udeležencev organiziranega samostojnega učenja. Podatki kažejo, da so ti v povprečju razmeroma mladi: tretjina (35%) jih je starih do 19 let, tretjina (34%) med 20 in 29 let (dve tretjini udeležencev sta torej mlajši od 30 let), petina udeležencev (19%) je starih med 30 in 39 let, desetina (9%) med 40 in 49 let, ostali pa so starejši od 50 let (3%). Gre za povprečje, zato takšna porazdelitev ne velja za vsa središča.

Središča, ki v odstotku mladih udeležencev (do 19 let) izstopajo, so: LU Gornja Radgona, RIC Novo mesto, UPI-LU Žalec, LU Kočevje, LU Postojna, Matična knjižnica Izola, LU Ajdovščina in LU Lendava (glej Prilogo 3). Vsa ostala središča imajo dokaj enakomerno distribucijo starostnih skupin.

Če torej ne upoštevamo podatkov za zgoraj navedena središča, dobimo naslednjo starostno strukturo udeležencev središč:

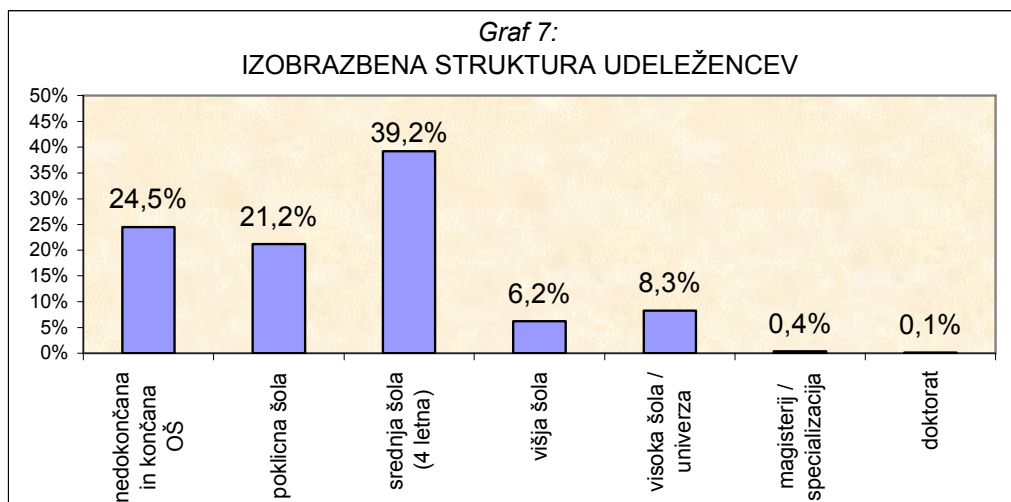
20% je starih do 19 let, 42% je starih med 20 in 29 let, 20% je starih med 30 in 39 let, 12% med 40 in 49 let, 4% od 50 do 59 let in 2% starih 60 in več let.

Ker so v konceptu središča namenjena odraslim, bo v bodoče veljalo razmisliti tudi o kriteriju upoštevanja starostnih skupin, ki so vključene v samostojno učenje.

³ Značilnosti udeležencev organiziranega samostojnega učenja smo ugotavljali s pomočjo podatkov o udeležencih v vseh letih delovanja posameznega središča, le podatki za organizacije Glotta Nova Ljubljana, Mitra Ljubljana in Ljudska univerza Ormož so za šolsko leto 2001/2002.

3.5.2 Izobrazbena struktura udeležencev

Graf 7 prikazuje, da ima največ udeležencev središč (39%) končano srednjo šolo, sledijo jim tisti z nedokončano in končano osnovno šolo (25%), nato tisti s poklicno šolo (21%), višjo izobrazbo od srednje šole pa ima 15% udeležencev.

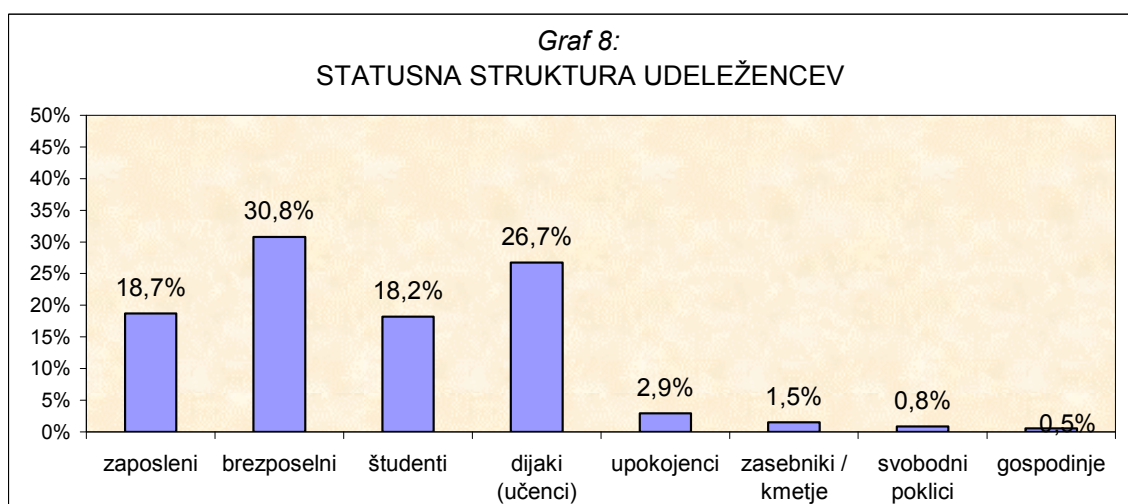

Središča, ki po stopnji izobrazbe udeležencev izstopajo (izmed vseh udeležencev imajo največji delež tistih z nedokončano in končano OŠ), so: AZM LU Maribor, RIC Novo mesto, LU Kočevje, LU Koper, LU Celje, LU Postojna, Matična knjižnica Izola in LU Ajdovščina (glej Prilogo 4).

Če ne upoštevamo podatkov za zgoraj navedena središča, dobimo naslednjo izobrazbeno strukturo udeležencev središč:

15% je tistih, ki imajo nedokončano in dokončano OŠ, 24% jih ima končano poklicno šolo, 44% jih ima končano srednjo šolo, 7% jih je končalo višjo šolo, 9% visoko šolo ali univerzo, 1% udeležencev pa ima končan magisterij ali specializacijo.

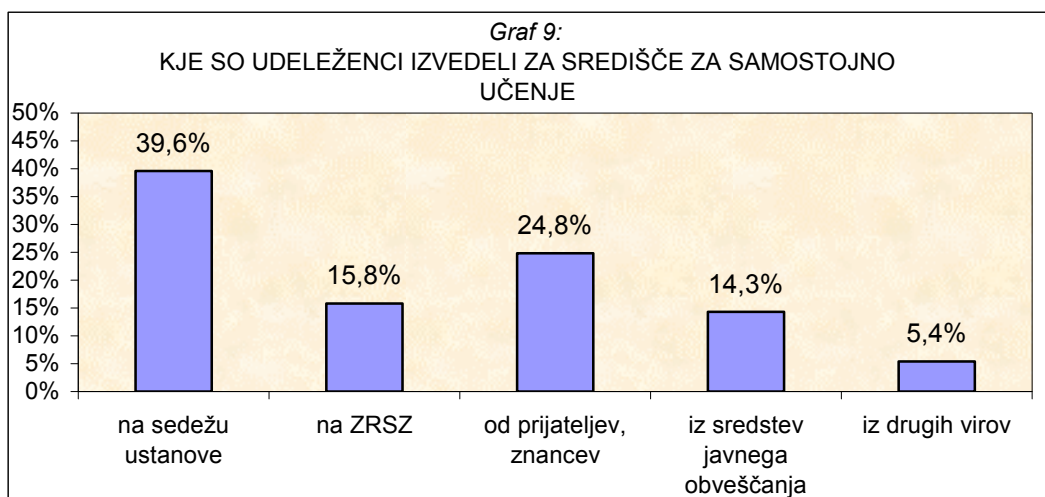
3.5.3 Statusna struktura udeležencev

V Grafu 8 je prikazana statusna struktura oz. položaj udeležencev organiziranega samostojnega učenja, ki je v povprečju porazdeljen takole: največ (31%) je brezposelnih, sledijo jim dijaki in učenci (26%), zaposlenih je slaba petina udeležencev (19%) in prav toliko je študentov (18%). Upokojenecv, zasebnikov, kmetov, svobodnjakov in gospodinj je skupaj 6%. Če primerjamo podatke v Grafih 6, 7 in 8, potem lahko sklepamo, da je v organizirano samostojno učenje vključen velik delež mlajših brezposelnih. To lahko ocenjujemo kot ugodno in pozitivno stanje, saj se običajno kasneje ali pa vzporedno z obiskovanjem središč vključijo tudi v nadaljnje oblike izobraževanja, kar opažajo tudi v vseh središčih⁴.

Središča, ki izstopajo po statusni strukturi udeležencev (izmed vseh udeležencev imajo največji delež dijakov oz. učencev): ZIK Črnomelj, RIC Novo mesto, LU Kočevje, LU Postojna, Matična knjižnica Izola in LU Ajdovščina (glej Prilogo 5).

3.5.4 Kje udeleženci organiziranega samostojnega učenja zvedo za možnost učenja v središču za samostojno učenje

Podatki prikazani v Grafu 9 kažejo, da največ (40%) udeležencev organiziranega samostojnega učenja zanj izve na samem sedežu ustanove, kjer se tovrstno učenje izvaja. 25% jih o možnosti za vključitev v organizirano samostojno učenje izve po poti "od ust do ust", torej od prijateljev in znancev, 16% jih za to možnost izve na območnih službah Zavoda RS za zaposlovanje, 14% iz medijev in 5% iz drugih virov.

Najbolj izstopajoča središča:

- največ udeležencev za središča izve na sedežu izvajalske ustanove (v 20 od 29 izvajalskih ustanov);
- največ udeležencev za samostojno učenje izve na ZRSZ: LU Koper, LU Celje;
- največ udeležencev za središča izve od prijateljev in znancev: ZIK Črnomelj, RIC Novo mesto, LU Koper, LU Ptuj, AZ LU Velenje;
- največji delež udeležencev za središča izve iz medijev: LU Ajdovščina;
- največ udeležencev za središča izve iz drugih virov: Glotta Nova Ljubljana.

⁴ Iz kvalitativnih podatkov v poročilih središč za šolsko leto 2001/2002.

4. Sklepi in ugotovitve

V Sloveniji je trenutno v mreži 33 središč za samostojno učenje, ki odraslim zagotavljajo možnost brezplačnega vključevanja v neformalno izobraževanje na način organiziranega samostojnega učenja. Ta razpolagajo z ustrezno računalniško opremo, zvočnimi in video napravami, večina od njih zagotavlja možnost dostopa do svetovnega spleta informacij in znanj, zagotavljajo pomoč informatorjev in svetovalcev, udeleženci pa imajo na voljo različne programe za samostojno učenje, ki so pogosto multimedijski.

Ključne ugotovitve so naslednje:

- od začetka implementacije projekta Organizirano samostojno učenje v prakso pa do konca šolskega leta 2001/2002 se je v središčih za samostojno učenje učilo že 22.135 ljudi;
- trenutno delujoča središča skupaj razpolagajo z 904 programi za samostojno učenje;
- v vseh središčih je skupaj 207 učnih mest, od tega jih je 130 opremljenih z multimedijskimi računalniki;
- povprečno število ur odprtosti središč na teden je 44 ur;
- v šolskem letu 2001/2002 smo v vseh središčih za samostojno učenje skupaj zabeležili 7.190 udeležencev, pri čemer je bilo na novo vpisanih 2.722 udeležencev samostojnega učenja;
- skupaj so vsa središča v lanskem šolskem letu realizirala 100.188 ur samostojnega učenja.

Poročila, ki so nam jih posredovale izvajalske ustanove organiziranega samostojnega učenja kažejo, da središča sledijo svojim zastavljenim ciljem uresničevanja samostojnega učenja. Iz poročil lahko sklepamo na širino in odprtost usmeritev dejavnosti središč, predvsem na področju motivacije in spodbujanja k učenju in izobraževanju ter zagotavljanju brezplačne možnosti učenja in izobraževanja vsem, tudi s pomočjo sodobne učne tehnologije.

Izvajalci organiziranega samostojnega učenja se močno zavedajo svoje vloge pri zagotavljanju strokovne pomoči ter jo izvajajo v takem obsegu, kot presodijo, da jo posameznik v središču za samostojno učenje potrebuje.

Prav tako v izvajalskih organizacijah samostojnega učenja razmeroma dobro izkoriščajo vsako priložnost, da ljudi informirajo o dejavnosti in možnostih, ki jih zagotavljajo središča ter potencialne udeležence na najrazličnejše načine animirajo za vključitev v organizirano samostojno učenje.

Izvajalci v poročilih tako navajajo tudi različne oblike povezovanja organiziranega samostojnega učenja z drugimi izobraževalnimi dejavnostmi, kar kaže, da je dejavnost, ki jo opravljajo v središčih pomembno vpeta v izobraževanje odraslih ter kvalitetno dopolnjuje ostalo ponudbo izobraževalnih in učnih možnosti.

Vsebine, ki so postavljene v ospredje in se jih ljudje največ učijo, so jeziki in znanje računalništva ter uporaba interneta.

Po mnenju večine je potrebno čimprej uvesti računalniško spremljanje evidenc organiziranega samostojnega učenja, kar bi središčem zagotavljalo več možnosti dela z udeleženci in skrbi za promocijo ter manj z administrativnimi nalogami.

Večina izvajalcev opozarja na probleme, ki jih imajo zaradi nizkih finančnih sredstev, saj bi z večjim obsegom sredstev lahko zagotavljali bolj kvalitetno delo in opravljanje dejavnosti organiziranega samostojnega učenja: npr. z investiranjem v računalniško opremo, v nakup strokovne literature in multimedijske opreme, v dodatne (stalne) zaposlitve v središčih, s čimer bi lahko udeležencem organiziranega samostojnega učenja omogočili celodnevno odprtost središč. Vsi si želijo, da bi udeležencem lahko ponudili več programov za samostojno učenje, kvalitetnejše in novejše, s tem bi zadovoljili različne in učne potrebe širšega kroga ljudi.

Izvajalci organiziranega samostojnega učenja opažajo, da je dejavnost središč za samostojno učenje zelo dobrodošla dopolnitev drugih izobraževalnih dejavnosti (predvsem pri učenju tujih jezikov in računalništva) ter da je brezplačnost velika prednost središč.

Iz podatkov, ki smo jih zbrali lahko zaključimo, da je organizirano samostojno učenje v Sloveniji potrebno, saj so izvajalci v svojih poročilih, ko smo jih povprašali po njihovem mnenju, dodatnih predlogih, navedli, da organizirano samostojno učenje pomembno dopolnjuje njihovo izobraževalno dejavnost, to potrjuje pa tudi podatek, da 40% središč deluje več kot pet let, najdlje – več kot 7 let - delujejo tri središča, tako rekoč od samega začetka uvajanja projekta v Sloveniji.

Potrebno središč kažejo tudi podatki primerjav med številom prebivalstva in številom obstoječih središč v posameznih statističnih regijah, saj na Koroškem, kjer je pokritost s središči na število prebivalcev najboljša, to še vedno pomeni 37.008 prebivalcev na eno središče. V vseh ostalih regijah s številom središč nikakor ne moremo biti zadovoljni, saj ne zagotavljamo enakomerno razporejene možnosti neformalnega izobraževanja, ki spodbuja tudi nadaljnje vključevanje v formalne oblike izobraževanja.

Usmeritve za naprej:

- širitev obsega obstoječih središč in tudi števila središč, predvsem splošno izobraževalnih, je glede na rezultate izobraževalnih vplivov, ki jih zagotavlja dejavnost organiziranega samostojnega učenja, nuja;
- glede na gibanja dejavnosti v vseh teh letih bo potreben ponovni natančni pregled kriterijev in dogovorov o sodelovanju v mreži središč;
- elektronsko spremljanje evidenc in vzpostavitev boljšega informiranja v mreži je potreba in nuja, pri čemer v letošnjem letu načrtujemo poskusno izvedbo drugačnega pristopa k izmenjavi informacij in podatkov;
- zaradi zmanjševanja financiranja dejavnosti s strani Ministrstva za šolstvo, znanost in šport, bo potrebno iskati druge vire sofinanciranja, tako domače kot tuje, če želimo ohraniti dejavnost dostopno vsem in to brezplačno, saj le tako lahko zagotavljamo temeljni namen projekta in njegovega koncepta, ki

je v skladu z vsemi dokumenti EU, ki podpirajo razvoj možnosti za učenje in izobraževanje.

Z uresničevanjem prakse samostojnega učenja, ki je za udeležence brezplačno, z organiziranim samostojnim učenjem in vzpostavitvijo mreže središč zagotavljamo tudi pogoje za uresničevanje sporočil iz Memoranduma o vseživljenjskem učenju⁵, saj s tem zagotavljamo učenje novih temeljnih spretnosti, ki so v njem opredeljene ter na tak način zagotavljamo pogoje za pripravljenost na suvereno vključevanje posameznikov v družbo znanja.

⁵ Memorandum o vseživljenjskem učenju, Komisija Evropske skupnosti, Lizbona, marec 2000.

5. Priloge

- 1) *Priloga 1: Poročilo o opravljeni dejavnosti organiziranega samostojnega učenja v obdobju od 1. 9. 2001 do 31. 8. 2002*
- 2) *Priloga 2: Podatki o uporabniku središča za samostojno učenje – Obrazec UP in navodila*
- 3) *Priloga 3: Starostna struktura udeležencev po posameznem središču za samostojno učenje*
- 4) *Priloga 4: Izobrazbena struktura udeležencev po posameznem središču za samostojno učenje*
- 5) *Priloga 5: Statusna struktura udeležencev po posameznem središču za samostojno učenje*
- 6) *Priloga 6: Kje udeleženci organiziranega samostojnega učenja izvedo za središča za samostojno učenje*

Priloga 1

Predloga poročila o opravljeni dejavnosti organiziranega samostojnega učenja v obdobju od 1. 9. 2001 do 31. 8. 2002

POROČILO O OPRAVLJENI DEJAVNOSTI ORGANIZIRANEGA SAMOSTOJNEGA UČENJA v obdobju od 1. 9. 2001 do 31. 8. 2002

Spoštovani,

poročilo vsebuje splošne podatke o središču ter kvantitativne in kvalitativne podatke, ki jih zapišite v to predlogo za pripravo poročila.

Pri kvalitativnem delu ustrezno opišite dejavnost in aktivnosti, ki jih izvajate v vašem središču v okviru organiziranega samostojnega učenja.

Pri kvantitativnem delu vnesite ustrezne numerične podatke. Izpolnite tiste rubrike, ki ustrezajo delovanju vašega središča.

Zavedamo se, da vam bo poročilo vzelo kar nekaj časa, vendar vemo, da natančno beležite izvajanje dejavnosti v središču, saj je le-to podlaga za pridobivanje sredstev MŠZŠ. Tokratno zbiranje pa je tudi podlaga za pripravo elektronske oblike spremljanja, s čimer si bomo vsi olajšali nadaljnje spremljanje dejavnosti organiziranega samostojnega učenja.

I. del

Ustanova in naslov:

Ime središča:

Te podatke izpolnite le, če je v zadnjem letu prišlo do spremembe

Direktor ustanove:

Vodja središča:

Število informatorjev:

Imena informatorjev:

II. del

(tabele po potrebi ustrezno razširite)

1. Namen in cilji dejavnosti našega središča in kako jih uresničujemo:

--

2. Načini in oblike informiranja, ki jih izvajamo za vključitev posameznikov v naše središče.

--

3. V našem središču izvajamo tudi svetovanje (načini, opredelitve)

--

4. Posebni dogodki in aktivnosti v našem središču v šolskem letu 2001/2002

--

5. Povezovanje dejavnosti organiziranega samostojnega učenja z drugimi izobraževalnimi in učnimi aktivnostmi v naši ustanovi**6. Promocijske aktivnosti, ki jih pripravljamo v naši ustanovi, da se ljudje vključujejo v organizirano samostojno učenje****7. Naša posebna opažanja, mnenja in predlogi (financiranje, povezovanje z drugimi dejavnostmi in aktivnostmi učne in izobraževalne narave v naši ustanovi, predlogi za skupna srečanja predstavnikov središč, ipd....)****III. del****1. Programi, drugi viri, oprema (učna tehnologija) in prostori (ustrezno vpišite)**

Zap. št.	Programi za samostojno učenje	Numerični podatki
1.	Število programov za samostojno učenje	
2.	Število enot, ne glede na število programov	
3.	• knjižne enote (knjige, delovni zvezki, učbeniki, ipd.)	
4.	• video kasete	
5.	• zbočne kasete	
6.	• CD-ROMi	
7.	• računalniški programi	
8.	• diskete	

	Drugi viri	Opisni podatki
9.	Publikacije, ki so še na voljo udeležencem v vašem središču (npr. Pregled izvajalcev ACS,...)	
10.	Informacije, ki jih pripravljate v vaši ustanovi posebej za uporabnike središča (zloženke, navodila – razna, ipd.)	

		Ustrezno vpišite
11.	Število učnih mest (skupaj v središču)	
12.	• računalniška (z inštaliranimi programi za samostojno učenje)	
13.	• avdio	
14.	• video	
15.	• brez učne tehnologije	
16.	prostor (vpišite velikost v m ²)	
17.	Število učnih mest, ki jih uporabljate za organizirano samostojno učenje občasno v drugih prostorih vaše ustanove (skupaj – dodatna učna mesta)	
18.	• računalniška	
19.	• avdio	
20.	• video	
21.	• brez učne tehnologije	
22.	prostor (vpišite velikost v m ²)	

2. Dostop do interneta

		Ustrezno vpišite
1.	Dostop do interneta v vašem središču (DA/NE)	
2.	Število računalniških mest z dostopom do interneta	
3.	Ure uporabe interneta štejemo v število ur samostojnega učenja (DA/NE)	

3. Urnik organiziranega samostojnega učenja v naši ustanovi (ustrezno vpišite)

Zap.št.		dnevi	od.....do.....ure
1.	Odprtost središča	ponedeljek torek sreda četrtek petek sobota	
2.	Skupno število ur odprtosti središča v posameznem tednu	ur	

	Izpolnite, če je to pri vas aktualno	dnevi	od.....do.....ure
3.	Poletni urnik odprtosti središča Vpišite, v katerih mesecih:	ponedeljek torek sreda četrtek petek sobota	
4.	Skupno število ur odprtosti središča v posameznem tednu	ur	

4. Udeleženci in število opravljenih ur organiziranega samostojnega učenja (ustrezno vpišite)

Zap.št.		Numerični podatki
1.	število vseh udeležencev v vseh letih delovanja	
2.	skupno število udeležencev v šolskem letu 2001/2002	
3.	število na novo vpisanih udeležencev v šolskem letu 2001/2002	
4.	povprečno število dnevniških obiskovalcev	
5.	povprečno število mesečnih obiskovalcev	
6.	povprečno število opravljenih učnih ur samostojnega učenja mesečno	

Pri vnašanju podatkov v spodnjo tabelo upoštevajte skupno število vseh udeležencev (v vseh letih delovanja središča):

		v odstotkih	v številkah
7.	Starost udeležencev		
		do 19 let	
8.		od 20 - 29 let	
9.		od 30 - 39 let	
10.		od 40 - 49 let	
11.		od 50 - 59 let	
12.		nad 60 let	
13.	Stopnja izobrazbe udeležencev	končana osnovna šola	
14.		poklicna šola	
15.		srednja šola (4-letna)	
16.		višja šola	
17.		visoka šola/univerza	
18.		magisterij/specializacija	
19.		doktorat	

			v odstotkih	v številkah
20.	Status udeležencev	zaposleni		
21.		brezposelni		
22.		študenti		
23.		dijaki (učenci)		
24.		upokojenci		
25.		zasebniki/kmetje		
26.		svobodni poklici		
27.		gospodinje		
28.	Kje so zvedeli za naše središče	na sedežu ustanove		
29.		na ZRSZ		
30.		od prijateljev, znancev		
31.		iz sredstev javnega obveščanja (časopis, radio, TV, internet)		
32.		iz drugih virov		

IV. del

Spremljanje in vodenje evidenc v vašem središču

1. V kakšni obliki vodite evidence v vašem središču? (ustrezno označite in vpišite)

Zap. št.	Način spremljanja	Označite z X	Vpišite program/e, v katerem/ih vodite evidence
1.	ročno		
2.	v urejevalniku besedil (npr.: Word)		
3.	v preglednici (npr.: Excel)		
4.	v eni od podatkovnih baz		

2. Katere podatke še zbirate v vašem središču, pa jih dosedanji obrazci (ACS) za spremljanje in vodenje evidenc ne predvidevajo? (ustrezno vpišite in razširite tabelo, če je potrebno)

Zap. št.	Podatek	način beleženja (Word, Excel, podatkovna baza)	Pri čem vam pomagajo? (promocija, zagotavljanje drugih virov financiranja, ipd...)
1.			
2.			
3.			

3. V primeru, da česa niste mogli zapisati v zgornje rubrike, vas prosimo, da vpišete tu:

.....

Podatki in informacije, ki ste jih zapisali, nam bodo v veliko pomoč pri skupnem razvoju mreže organiziranega samostojnega učenja v Sloveniji. Za sodelovanje se vam zahvaljujemo.

Jasmina Orešnik
 strokovna sodelavka
 mreže SSU

Ema Perme
 vodja mreže SSU

Priloga 2

Podatki o uporabniku središča za samostojno učenje – Obrazec UP in navodila**Podatki o uporabniku središča za samostojno učenje - Obrazec UP**

Ustanova: _____

Datum vpisa v središče: (vpišite datum prvega obiska, ali pogovora z uporabnikom)

1. Tekoča številka osebe _____/98/99

2. Ime in priimek _____

3. Naslov _____

4. Spol

M	Ž
---	---

5. Starostna kategorija

A	do 14 let	E	35 – 39	J	60 – 64
B	15 – 19	F	40 – 44	K	65 – 69
C	20 – 24	G	45 – 49	L	70 – 74
Č	25 – 29	H	50 – 54	M	75 – 79
D	30 – 34	I	55 – 59	N	več kot 79

6. Končana šola:

A	manj kot 8 let osnovne šole	E	visoka šola
B	končana osnovna šola	F	magisterij, specializacija
C	dve- ali triletna srednja šola,	G	doktorat
Č	štiri- ali petletna srednja šola	H	drugo _____
D	višja šola		

7. Položaj:

A	osnovnošolec(ka)	D	zaposlen(a) v svojem podjetju, obrti	G	gospodinji
B	srednješolec(ka)	E	dela v svobodnem poklicu	H	upokojen(a)
C	študent(ka)	F	dela na svoji kmetiji	I	brezposeln(a)
Č	zaposlen(a) pri delodajalcu	G	dela na posestvu, v obratovalnici katerega od članov gospodinjstva	J	drugo (kaj?) _____ _____

8. Oddaljenost bivališča od središča za samostojno učenje

A	manj kot kilometer	Č	5-10 kilometrov
B	1-2 kilometra	D	10-20 kilometrov
C	3-5 kilometrov	E	več kot 20 kilometrov

9. Kje je zvedel(a) za središče za samostojno učenje?

A	v ustanovi, kjer obiskuje središče	D	po radiu
B	iz propagandnega letaka	E	po televiziji
C	iz časnika	F	drugje (kje?)
Č	od prijateljev ali znancev		

10. Zakaj se je odločil(a) za samostojno učenje v središču za samostojno učenje?

Označite **tri odgovore**, ki so po mnenju uporabnika(ce) najpomembnejši, da se je odločil(a) za takšno obliko učenja.

A	ker želi dopolniti znanje, ki ga pridobiva v šoli, na tečaju, drugje
B	ker se zaradi družinskih obveznosti ne more udeležiti drugih organiziranih oblik učenja in izobraževanja, ki potekajo po vnaprej določenem urniku (šole, tečajev, seminarjev ipd.)
C	ker se zaradi službenih obveznosti ne more udeležiti drugih organiziranih oblik učenja in izobraževanja, ki potekajo po vnaprej določenem urniku (šole, tečajev, seminarjev ipd.)
Č	ker si lahko sam(a) izbira čas učenja
D	ker lahko prilagaja ritem dela svojim potrebam in zmožnostim
E	ker se raje uči sam(a), kakor v razredu, skupini, ipd.
F	ker raje dela sam(a) z računalnikom, kakor posluša predavatelja
G	ker je takšno učenje ali izobraževanje brezplačno ali veliko cenejše
H	ker je takšno učenje ali izobraževanje nekaj novega, pa bi rad(a) preskusil(a)
I	ker za vsebino, ki se jo želi učiti, ni druge organizirane oblike učenja, ali izobraževanja (šole, programa, tečaja, seminarja)
J	drugi razlogi (če med zgornjimi odgovori nikakor ne najde ustreznega ali pa se mu (ji) zdi kak razlog pomembnejši od navedenih, ga napišite):

Datum obiska: _____

Učil(a) se je od _____ ure do _____ ure.

Skupaj ur _____

Kaj se je učil(a)? (Prosimo, poglejte navodila)

Katero gradivo je uporabil(a)? (Prosimo, poglejte navodila)

Datum obiska: _____

Učil(a) se je od _____ ure do _____ ure.

Skupaj ur _____

Kaj se je učil(a)? (Prosimo, poglejte navodila)

Katero gradivo je uporabil(a)? (Prosimo, poglejte navodila)

Datum obiska: _____

Učil(a) se je od _____ ure do _____ ure.

Skupaj ur _____

Kaj se je učil(a)? (Prosimo, poglejte navodila)

Katero gradivo je uporabil(a)? (Prosimo, poglejte navodila)

Datum obiska: _____

Učil(a) se je od _____ ure do _____ ure.

Skupaj ur _____

Kaj se je učil(a)? (Prosimo, poglejte navodila)

Katero gradivo je uporabil(a)? (Prosimo, poglejte navodila)

Prenehanje obiskovanja središča

- Središče je prenehal(a) obiskovati nenapovedano** (Izpolnite potem, ko tri mesece ni obiskal(a) središča)

Datum zadnjega obiska: _____

- Sporočil(a), da ne bo več obiskoval(a) središča:**

Vzrok za prenehanje (mogoč je samo en odgovor):

A	Končal(a) je izbrani program
B	Začasno je prenehal(a), bo še nadaljeval(a)
C	Prenehal(a) je zaradi pomanjkanja časa
Č	Ni na voljo ustreznega gradiva za samostojno učenje
D	Učenje v središču ga (je) ne zanima več
E	Drugi razlogi; kateri? _____

Podatke je zapisal(a):

Ime in priimek: _____ Podpis: _____

Andragoški center zagotavlja tajnost podatkov. Uporabljali jih bomo zgolj v raziskovalne namene.

Navodila in pojasnila za izpolnjevanje obrazca UP

Obrazec UP izpolnjuje oseba, ki dela v središču in ne uporabnik sam. Uporabniku že na začetku pojasni, da vsi, ki bodo te podatke uporabljali, jamčijo za njihovo tajnost, oziroma da jih bomo uporabljali zgolj v raziskovalne namene. Podatki bodo torej obdelani sumarno; imena in priimki ter drugi osebni podatki se ne bodo nikjer objavljali. Uporabniku tudi pove, da ga utegnemo čez nekaj časa zaprositi, da izpolni vprašalnik, s katerim bomo zbirali mnenje uporabnikov o središču.

Če uporabnik nikakor ne želi dati svojih podatkov, se lahko prijavi v središče pod nekim geslom (lahko je to številka ali beseda), vendar si mora potem to geslo zapomniti in ga ob vsakem obisku povedati, da se podatki o njegovem učenju beležijo na isti obrazec. Pričakujemo, da bodo takšni primeri res izjemni in ne pravilo.

Naslednje podatke vpisujete samo ob prvem obisku, tudi v primeru, če uporabnik preneha obiskovati središče pa po daljšem času (več kot treh mesecih) zopet začne z učenjem.

Ustanova: Vpišite naziv ustanove, lahko tudi okrajšavo (na primer: namesto Zavod Niansa, jezikovna šola, napišite samo Niansa; ali namesto Andragoški zavod - Ljudska univerza Maribor, samo LU Maribor). Lahko tudi pritisnete žig ustanove.

Datum vpisa v središče: Četudi se postopki vključevanja uporabnikov v središče med ustanovami nekoliko razlikujejo (npr. ponekod se morajo uporabniki prej najaviti, ponekod lahko pridejo brez najave), smatramo za datum vpisa v središče takrat, ko ima uporabnik prvi vsebinski razgovor s svetovalcem, kjer se predvidoma dogovorita o programu dela, oziroma o tem, kaj se bo učil.

Tekoča številka osebe: uporabnike začnete vpisovati s 1. septembrom 1998, ne glede na to, koliko uporabnikov ste imeli že do takrat. Z drugimi besedami to pomeni, da ima številko 1 prvi uporabnik, ki se pojavi 1. septembra ali kadarkoli po 1. septembru 1998, ne glede na to, da se je morda že učil v središču in ima po vaših dotedanjih evidencah morda drugačno številko.

Tekoče številke potekajo od 1 do x v šolskem letu 1998/99, in sicer od 1. septembra 1998 do 31. avgusta 1999, nato začnete šteti znova. Tako bo imel prvi uporabnik v šolskem letu 1999/2000 oznako 1/99/00.

Ime in priimek: Vpišite ime in priimek uporabnika, v izjemnem primeru geslo, kot je opisano zgoraj.

Naslov: Vpišite naslov bivališča, kjer uporabnik trenutno živi, ne glede na to, da ima morda stalno bivališče drugje. Podatek potrebujemo, ker jih bomo občasno (enkrat na leto ali na dve leti) poprosili za mnenje o učenju v središču. Če spada uporabnik med tiste izjeme, ki so navedli geslo, naslova ne pišete, preostali del obrazca pa izpolnite, kakor za druge uporabnike.

Spol: Obkrožite M, če je uporabnik moški in Ž, če je ženska.

Starostna kategorija: Obkrožite črko pred starostno kategorijo v katero spada uporabnik.

Končana šola: Obkrožite črko pred kategorijo, v katero spada uporabnik.

Položaj: Obkrožite črko pred kategorijo, v katero spada uporabnik.

Oddaljenost bivališča od središča za samostojno učenje: Obkrožite črko pred kategorijo, v katero spada uporabnik.

Kje je zvedel(a) za središče za samostojno učenje?: Obkrožite črko pred kategorijo, v katero spada uporabnik.

Zakaj se je odločil(a) za učenje v središču za samostojno učenje?: Vprašajte uporabnika, zakaj se je odločil za učenje v središču za samostojno učenje? Naj navede tri razloge. Na podlagi

odgovorov se sami odločite, kateri trije od 10 navedenih razlogov so najpomembnejši. Če pove razlog, ki ni naveden ga zapišite v rubriko K. Če niste prepričani, prosite za nadaljnja pojasnila. Če ima uporabnik težave z odgovorom, mu pomagajte tako, da mu preberete odgovore, (oziroma mu jih pokažete, da si jih prebere sam), nato naj izbere tri možne odgovore, ne manj, ne več.

Podatke je zapisal(a): Razločno napišite ime in priimek osebe, ki je zapisala podatke. Ta oseba naj se tudi podpiše.

Naslednje podatke zbirate za vsak obisk posebej.

Razmnožite si potrebno število obrazcev.

Tekoča številka osebe: V predalček vpišite tekočo številko osebe.

Stran: V predalček vpišite tekočo številko strani.

Datum obiska: V predalček zapišite tekočo številko obiska. Nato zapišite datum, ko se je uporabnik prvič učil v središču.

Učil(a) se je od _____ ure do _____ ure.: Vpišite od katere do katere ure se je ta dan uporabnik učil.

Skupaj ur: Vpišite koliko ur skupaj se je ta dan učil.

Kaj se je učil(a)?: Napišite podrobno, kaj se je ta dan uporabnik učil. Na primer: angleški jezik, začetna stopnja ali fizika za 3. razred gimnazije).

Katero gradivo je uporabil(a)?: Navedite naslov gradiva, če je naveden avtor tudi avtorja in za kakšno gradivo gre – knjižno, multimedijski komplet, CD-ROM; na primer: Jolene Gear: Cambridge Preparation for the TOEFL Test – knjiga z avdio- kasetami ali Kristina Velkavrh, Irena Jesenšek: Deutsch Perfekt, Lahrbuch 2 - knjiga z avdio kasetami ali CPI English Course, Vocabulary, Home – CD-ROM.

Ure učenja vpišite za drugi in vse naslednje obiske enako kot zgoraj, zato si razmnožite toliko obrazcev, kolikor jih potrebujete. Če se je uporabnik učil isto, ne pišite ponovno kaj je to bilo, ampak napišite »isto«. Če je pri tem uporabil isto gradivo, prav tako napišite »isto«.

Prenehanje obiskovanja središča

Tekoča številka osebe: V predalček vpišite tekočo številko osebe.

Stran: V predalček vpišite tekočo številko strani.

Središče je prenehal(a) obiskovati nenapovedano: Obkrožite kvadrateg, če uporabnika tri mesece ni bilo v središču in ni pojasnil v naprej, da ga ne bo.

Datum zadnjega obiska: zapišite, kdaj se je uporabnik zadnjič učil v središču.

Sporočil(a), da ne bo več obiskoval-a središča: Obkrožite kvadrateg, če je uporabnik sporočil, da se ne namerava več učiti v središču.

Vzrok za prenehanje: Vprašajte uporabnika po razlogih. Obkrožite črko pred kategorijo, v katero spada uporabnik.

Priloga 3

Starostna struktura udeležencev po posameznem središču za samostojno učenje

STAROST	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	SKUPAJ	%
do 19 let	14	15	138	9	5	27	270	12	154	422	108	30	2703	387	16	421	27	107	121	268	110	6	62	85	411	1217	273	24	17	7459	34,9%
od 20 do 29 let	145	58	22	97	12	118	340	105	297	391	566	110	1626	142	29	582	101	238	66	210	197	44	22	162	88	987	367	36	41	7199	33,7%
od 30 do 39 let	53	46	18	66	24	52	143	87	78	117	294	23	1435	31	17	224	32	108	33	44	127	38	50	52	37	509	200	16	33	3987	18,7%
od 40 do 49 let	26	29	9	40	38	6	99	56	28	50	205	28	588	27	9	158	10	16	20	41	62	10	62	18	15	143	157	7	23	1980	9,3%
od 50 do 59 let	10	12	11	13	5	14	28	19	13	17	81	23	84	3	5	32	3	6	2	8	37	2	25	4	5	17	21	0	8	508	2,4%
nad 60 let	9	0	10	0	0	10	18	2	12	10	0	0	5	19	2	20	0	5	0	6	13	1	28	8	0	0	32	1	0	211	1,0%
SKUPAJ	257	160	208	225	84	227	898	281	582	1007	1254	214	6441	609	78	1437	173	480	242	577	546	101	249	329	556	2873	1050	84	122	21344	100%

Legenda⁶:

- 1 - ELES Ljubljana
- 2 - Glotta Nova Ljubljana
- 3 - LU Gornja Radgona
- 4 - KOPO Nova Gorica
- 5 - SMERI Ravne na Korškem
- 6 - LU Tržič
- 7 - AZM - LU Maribor
- 8 - Animacija Ptuj
- 9 - ZIK Črnomelj
- 10 - RIC Novo mesto
- 11 - DOBA Maribor
- 12 - MOCIS Slovenj Gradec

- 13 - UPI - LU Žalec
- 14 - LU Kočevje
- 15 - Mitra Ljubljana
- 16 - LU Koper
- 17 - LU Jesenice
- 18 - LU Celje

- 19 - LU Postojna
- 20 - MK Izola
- 21 - LU Ptuj
- 22 - ZLU Trbovlje
- 23 - Evropa Bled
- 24 - LU Murska Sobota

- 25 - LU Ajdovščina
- 26 - LU Lendava
- 27 - AZ LU Velenje
- 28 - LU Ormož
- 29 - CDI Univerzum Ljubljana

⁶ Podatki za organizacije Glotta Nova Ljubljana, Mitra Ljubljana in Ljudska univerza Ormož veljajo samo za šolsko leto 2001/2002.

Priloga 4

Izobrazbena struktura udeležencev po posameznem središču za samostojno učenje

IZOBRAZBA	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	SKUPAJ	%
nedokončana in končana OŠ	8	39	41	19	5	78	306	18	120	423	107	45	912	452	9	463	61	167	150	273	115	9	25	113	419	105	20	50	4552	24,5%	
poklicna šola	21	10	42	50	17	88	99	76	140	149	97	60	1915	46	11	402	90	154	32	13	60	39	30	77	31	94	47	42	3932	21,2%	
srednja šola (4 letna)	117	39	52	98	36	35	296	146	234	351	732	43	3102	63	32	371	19	124	33	241	252	42	65	169	82	473	13	19	7279	39,2%	
višja šola	36	12	35	20	11	11	116	35	18	39	158	30	211	9	13	29	0	22	8	19	48	4	50	25	11	178	2	6	1156	6,2%	
visoka šola / univerza	73	55	18	38	15	14	81	6	69	45	147	36	289	31	11	158	2	13	20	29	69	7	57	36	13	200	2	5	1539	8,3%	
magisterij / specializacija	2	4	1	0	0	1	0	0	2	0	13	0	12	0	2	14	1	0	0	1	1	0	18	5	0	0	0	0	0	77	0,4%
doktorat	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	0	4	4	0	0	0	0	13	0,1%	
SKUPAJ	257	160	191	225	84	227	898	281	583	1007	1254	214	6441	601	78	1437	173	480	243	577	546	101	249	429	556	0	1050	84	122	18548	100%

Legenda:

1 - ELES Ljubljana	7 - AZM - LU Maribor	13 - UPI - LU Žalec	19 - LU Postojna	25 - LU Ajdovščina
2 - Glotta Nova Ljubljana	8 - Animacija Ptuj	14 - LU Kočevje	20 - MK Izola	26 - LU Lendava
3 - LU Gornja Radgona	9 - ZIK Črnomelj	15 - Mitra Ljubljana	21 - LU Ptuj	27 - AZ LU Velenje
4 - KOPO Nova Gorica	10 - RIC Novo mesto	16 - LU Koper	22 - ZLU Trbovlje	28 - LU Ormož
5 - SMERI Ravne na Koroškem	11 - DOBA Maribor	17 - LU Jesenice	23 - Evropa Bled	29 - CDI Univerzum Ljubljana
6 - LU Tržič	12 - MOCIS Slovenj Gradec	18 - LU Celje	24 - LU Murska Sobotna	

7 Podatki za organizacije Glotta Nova Ljubljana, Mitra Ljubljana in Ljudska univerza Ormož veljajo samo za šolsko leto 2001/2002.

Priloga 5

Statusna struktura udeležencev po posameznem središču za samostojno učenje

STATUS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	SKUPAJ	%
Zaposleni	91	42	30	131	61	138	189	40	150	158	290	90	643	90	18	470	100	32	41	59	158	23	80	63	67	482	168	35	37	3976	18,7%
Brezposelni	2	40	16	76	6	43	261	145	74	131	529	65	2254	17	9	688	69	281	69	82	162	41	5	112	52	1066	210	22	35	6562	30,8%
Študenti	116	20	67	18	5	6	197	36	137	279	285	30	1521	30	18	95	0	29	7	155	51	25	20	38	32	327	326	3	0	3873	18,2%
dijaki (učenci)	10	36	57	0	4	12	206	29	183	410	52	14	1835	452	16	145	0	107	109	268	120	8	62	96	391	745	263	19	40	5689	26,7%
upokojnenci	15	3	9	0	5	22	36	27	17	17	56	15	113	20	10	22	2	20	0	9	38	1	25	8	7	68	52	1	1	619	2,9%
zasebniki/kmetje	14	6	4	0	3	5	0	2	10	4	19	0	39	0	3	17	0	3	5	3	15	3	52	10	3	96	0	4	5	325	1,5%
svobodni poklici	9	0	22	0	0	0	9	0	9	5	2	0	10	0	1	0	1	1	0	0	0	0	5	0	3	89	0	0	2	168	0,8%
gospodinjje	0	13	3	0	0	1	0	2	2	0	4	0	26	0	3	0	1	7	0	1	2	0	0	0	1	0	31	0	0	97	0,5%
SKUPAJ	257	160	208	225	84	227	898	281	582	1004	1237	214	6441	609	78	1437	173	480	231	577	546	101	249	327	556	2873	1050	84	120	21309	100%

Legenda⁸:

1 - ELES Ljubljana	7 - AZM - LU Maribor	13 - UPI - LU Žalec	19 - LU Postojna	25 - LU Ajdovščina
2 - Glotta Nova Ljubljana	8 - Animacija Ptuj	14 - LU Kočevje	20 - MK Izola	26 - LU Lendava
3 - LU Gornja Radgona	9 - ZIK Črnomelj	15 - Mitra Ljubljana	21 - LU Ptuj	27 - AZ LU Velenje
4 - KOPO Nova Gorica	10 - RIC Novo mesto	16 - LU Koper	22 - ZLU Trbovlje	28 - LU Ormož
5 - SMERI Ravne na Korškem	11 - DOBA Maribor	17 - LU Jesenice	23 - Evropa Bled	29 - CDI Univerzum Ljubljana
6 - LU Tržič	12 - MOCIS Slovenj Gradec	18 - LU Celje	24 - LU Murska Sobota	

⁸ Podatki za organizacije Glotta Nova Ljubljana, Mitra Ljubljana in Ljudska univerza Ormož veljajo samo za šolsko leto 2001/2002.

Priloga 6

Kje udeleženci organiziranega samostojnega učenja izvedo za središča za samostojno učenje

STATUS	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	SKUPAJ	%
na sedežu ustanove	144	31	111	112	54	99	503	127	222	333	510	130	2255	355	30	127	84	90	79	400	96	58	130	170	169	1427	242	67	92	8247	39,6%
na ZRSZ	5	0	17	68	4	7	9	89	0	37	67	39	1802	14	8	385	4	159	19	0	20	9	0	79	38	238	158	6	10	3291	15,8%
od prijateljev, znancev	65	54	33	23	5	80	233	31	250	372	170	10	1546	62	10	385	43	153	95	77	329	17	57	131	165	427	336	3	7	5169	24,8%
iz sredstev javnega obveščanja	35	15	41	22	21	37	72	20	28	62	44	35	645	178	21	246	41	28	21	70	82	15	45	35	184	644	283	3	8	2981	14,3%
iz drugih virov	8	60	6	0	0	4	81	14	82	203	13	0	193	0	9	119	0	50	17	30	19	2	17	16	0	137	31	5	5	1121	5,4%
SKUPAJ	257	160	208	225	84	227	898	281	582	1007	804	214	6441	609	78	1262	172	480	231	577	546	101	249	431	556	2873	1050	84	122	20809	100%

Legenda⁹:

1 - ELES Ljubljana	7 - AZM - LU Maribor	13 - UPI - LU Žalec	19 - LU Postojna	25 - LU Ajdovščina
2 - Glotta Nova Ljubljana	8 - Animacija Ptuj	14 - LU Kočevje	20 - MK Izola	26 - LU Lendava
3 - LU Gornja Radgona	9 - ZIK Črnomelj	15 - Mitra Ljubljana	21 - LU Ptuj	27 - AZ LU Velenje
4 - KOPO Nova Gorica	10 - RIC Novo mesto	16 - LU Koper	22 - ZLU Trbovlje	28 - LU Ormož
5 - SMERI Ravne na Koroškem	11 - DOBA Maribor	17 - LU Jesenice	23 - Evropa Bled	29 - CDI Univerzum Ljubljana
6 - LU Tržič	12 - MOCIS Slovenj Gradec	18 - LU Celje	24 - LU Murska Sobota	

⁹ Podatki za organizacije Glotta Nova Ljubljana, Mitra Ljubljana in Ljudska univerza Ormož veljajo samo za šolsko leto 2001/2002.